

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

Sisältö

I Säädökset, jotka on julkaistava

- Komission asetus (EY) N:o 1675/2002, annettu 20 päivänä syyskuuta 2002, tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 1
- Komission asetus (EY) N:o 1676/2002, annettu 20 päivänä syyskuuta 2002, voimaston keskeyttämisestä tietyissä jäsenvaltioissa 3
- * **Komission asetus (EY) N:o 1677/2002, annettu 20 päivänä syyskuuta 2002, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1151/2002 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä Viron tasavallasta peräisin olevien kauran ja ohran tuontitodistusten osalta** 4
- Komission asetus (EY) N:o 1678/2002, annettu 20 päivänä syyskuuta 2002, puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, maailmanmarkkinahinnan vahvistamisesta 8

II Säädökset, joita ei tarvitse julkaista

Neuvosto

2002/758/EY, Euratom:

- * **Neuvoston päätös, tehty 17 päivänä syyskuuta 2002, talous- ja sosiaalikomitean jäsenten nimeämisestä 21 päivänä syyskuuta 2002 alkavaksi ja 20 päivänä syyskuuta 2006 päättyväksi toimikaudeksi** 9

Komissio

2002/759/EY:

- * **Komission päätös, tehty 5 päivänä joulukuuta 2001, EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan mukaisesta menettelystä (Asia COMP/37800/F3 — luxemburgilaiset panimot) ⁽¹⁾ (tiedoksiannettu numerolla K(2001) 3914)** 21

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

**KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1675/2002,
annettu 20 päivänä syyskuuta 2002,
tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon hedelmien ja vihannesten tuontijärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 21 päivänä joulukuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 3223/94 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1498/98 ⁽²⁾, ja erityisesti sen 4 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EY) N:o 3223/94 säädetään Uruguayn kieroksen monenvälisen kauppaneuvottelujen tulosten mukaisesti komission vahvistamista kolmansien maiden tuonnin kiinteiden arvojen perusteista liitteissä määriteltävien tuotteiden ja ajanjaksojen osalta.

- (2) Edellä mainittujen perusteiden mukaisesti tuonnin kiinteät arvot on vahvistettava tämän asetuksen liitteessä esitetylle tasolle,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 3223/94 4 artiklassa tarkoitetut tuonnin kiinteät arvot vahvistetaan liitteessä olevassa taulukossa merkityllä tavalla.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 21 päivänä syyskuuta 2002.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 20 päivänä syyskuuta 2002.

Komission puolesta
J. M. SILVA RODRÍGUEZ
Maatalouden pääjohtaja

⁽¹⁾ EYVL L 337, 24.12.1994, s. 66.

⁽²⁾ EYVL L 198, 15.7.1998, s. 4.

LIITE

tuonnin kiinteistä arvoista tiettyjen hedelmien ja vihannesten tulohinnan määrittämiseksi 20 päivänä syyskuuta 2002 annettuun komission asetukseen

(EUR/100 kg)

CN-koodi	Kolmannen maan koodi ⁽¹⁾	Tuonnin kiinteä arvo
0702 00 00	052	100,0
	060	26,2
	096	35,0
	999	53,7
0707 00 05	052	101,8
	628	143,3
	999	122,6
0709 90 70	052	80,9
	999	80,9
0805 50 10	388	59,6
	524	67,6
	528	48,4
	999	58,5
0806 10 10	052	67,0
	064	100,6
	400	189,0
	664	99,1
	999	113,9
0808 10 20, 0808 10 50, 0808 10 90	052	50,0
	388	83,1
	400	103,1
	512	106,8
	720	74,3
	800	222,3
	804	83,8
	999	103,3
	0808 20 50	052
388		69,8
720		93,5
999		83,5
0809 30 10, 0809 30 90	052	114,5
	999	114,5
0809 40 05	052	74,5
	060	63,5
	064	60,2
	066	99,4
	094	53,9
	624	145,8
	999	82,9

⁽¹⁾ Komission asetuksessa (EY) N:o 2020/2001 (EYVL L 273, 16.10.2001, s. 6) vahvistettu maanimikkeistö. Koodi "999" tarkoittaa "muuta alkuperää".

**KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1676/2002,
annettu 20 päivänä syyskuuta 2002,
voim ostojen keskeyttämisestä tietyissä jäsenvaltioissa**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä 17 päivänä toukokuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1255/1999 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 509/2002 ⁽²⁾,

ottaa huomioon neuvoston asetuksen (EY) N:o 1255/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä voim ja kerman markkinoiden interventiotoimenpiteiden osalta 16 päivänä joulukuuta 1999 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2771/1999 ⁽³⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1614/2001 ⁽⁴⁾, ja erityisesti sen 2 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EY) N:o 2771/1999 2 artiklassa säädetään, että komissio aloittaa tarjouskilpailuna tapahtuvat ostot jäsenvaltiossa heti, kun se on todennut, että markkinahinta on kahden peräkkäisen viikon ajan ollut kyseisessä jäsenvaltiossa alle 92 prosenttia interventiohinnasta, ja että se keskeyttää tällaiset ostot jäsenvaltiossa heti, kun markkinahinta on kahden peräkkäisen viikon ajan ollut kyseisessä jäsenvaltiossa vähintään 92 prosenttia interventiohinnasta.

- (2) Viimeisin luettelo jäsenvaltioista, joissa interventio on keskeytetty, vahvistetaan komission asetuksessa (EY) N:o 1639/2002 ⁽⁵⁾. Luettelo on mukautettava Ruotsin asetuksen (EY) N:o 2771/1999 8 artiklan mukaisesti ilmoittamien uusien markkinahintojen huomioon ottamiseksi. Selkeyden vuoksi luettelo olisi korvattava ja asetus (EY) N:o 1639/2002 kumottava,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1255/1999 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen voim ostot tarjouskilpailulla keskeytetään Belgiassa, Tanskassa, Saksassa, Kreikassa, Alankomaissa, Itävallassa ja Luxemburgissa.

2 artikla

Kumotaan asetus (EY) N:o 1639/2002.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 21 päivänä syyskuuta 2002.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 20 päivänä syyskuuta 2002.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen

⁽¹⁾ EYVL L 160, 26.6.1999, s. 48.

⁽²⁾ EYVL L 79, 22.3.2002, s. 15.

⁽³⁾ EYVL L 333, 24.12.1999, s. 11.

⁽⁴⁾ EYVL L 214, 8.8.2001, s. 20.

⁽⁵⁾ EYVL L 247, 14.9.2002, s. 15.

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1677/2002,
annettu 20 päivänä syyskuuta 2002,
neuvoston asetuksen (EY) N:o 1151/2002 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä
Viron tasavallasta peräisin olevien kauran ja ohran tuontitodistusten osalta

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon eräistä yhteisön tariffikiintiöinä annettavista tiettyjä maataloustuotteita koskevista myönnytyksistä ja Viron kanssa tehdyssä Eurooppa-sopimuksessa vahvistettujen tiettyjen maatalousmyönnytysten mukauttamisesta autonomisina siirtymätoimenpiteinä 27 päivänä kesäkuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1151/2002⁽¹⁾ ja erityisesti sen 1 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvoston asetuksella (EY) N:o 1151/2002 kumotaan eräistä yhteisön tariffikiintiöinä annettavista tiettyjä maataloustuotteita koskevista myönnytyksistä ja Viron Eurooppa-sopimuksessa autonomisina siirtymätoimenpiteinä vahvistettujen tiettyjen maatalousmyönnytysten mukauttamisesta 19 päivänä kesäkuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1349/2000⁽²⁾. Tämän vuoksi asetuksen (EY) N:o 1349/2000 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettu komission asetus (EY) N:o 1729/2000 ei ole enää sovellettavissa. Näin ollen olisi vahvistettava uudet soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja sisällytettävä niihin myös mallosohran tuontia koskevat säännökset.
- (2) Euroopan yhteisö on sitoutunut vahvistamaan kullekin markkinointivuodelle 1 päivästä heinäkuuta 2002 alkaen sovellettavan tuontitariffikiintiön, jossa ei kanneta tullia, 4 800 tonnille Virosta peräisin olevalle CN-koodiin 1004 00 00 kuuluvalla kauralla siten, että kiintiön määrä kasvaa joka vuosi 900 tonnia markkinointivuotta kohden 1 päivästä heinäkuuta 2003 alkaen.
- (3) Kyseisessä tuonnissa edellytetään tuontitodistuksen esittämistä. Näin ollen on tarpeen vahvistaa näiden todistusten myöntämistä koskevat vaatimukset.
- (4) On syytä säätää, että vahvistettujen määrien rajoissa annetut kauran tuontitodistukset myönnetään harkintajan jälkeen siten, että haetuille määrille voidaan vahvistaa tarvittaessa yhtenäisen alennusprosentti.
- (5) Olisi säädettävä tiedoista, jotka hakemuksissa ja todistuksissa on oltava, poiketen siitä, mitä maatalouden tuonti-, vienti- ja ennakkovahvistustodistusten järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista

säännöistä annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1291/2000⁽³⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2299/2001⁽⁴⁾, 8 ja 21 artiklassa säädetään.

- (6) Toimitusehtojen huomioon ottamiseksi on suositeltavaa, että tuontitodistukset ovat voimassa niiden myöntämispäivästä alkaen todistuksen myöntämiskuukautta seuraavan kuukauden loppuun.
- (7) Tämän kiintiön tehokkaan hallinnoinnin varmistamiseksi on tarpeen säätää, että tuontitodistuksia ei saa siirtää ja että tuontitodistuksiin liittyvä vakuus on 89 euroa tonnilta poiketen siitä, mitä komission asetuksen (EY) N:o 1162/95⁽⁵⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1322/2002⁽⁶⁾, 10 artiklassa säädetään.
- (8) Asetuksessa (EY) N:o 1151/2002 säädetään myös mahdollisuudesta tuoda tullitta yhteisöön rajoittamaton määrä ohraa, joka on tarkoitettu CN-koodiin ex 1003 00 90 kuuluvan maltaan tuotantoon.
- (9) On tarpeen antaa erityissäännöksiä sen takaamiseksi, että mallasohraa ei käytetä muihin kuin säädettyihin käyttötarkoituksiin. Tätä varten on syytä asettaa poikkeuksen myöntämisen edellytykseksi se, että tuoja sitoutuu noudattamaan kyseisen tuotteen suunniteltua käyttötarkoitusta, ja että tuontitullin suuruinen vakuus asetetaan. Kyseisen järjestelmän hallinnoinnin vuoksi on syytä vahvistaa kohtuullinen jalostusaika. Jos vapaaseen liikkeeseen luovutettu tuote lähetetään toiseen jäsenvaltioon jalostettavaksi, soveltuva keino todisteen esittämiseksi jalostamisesta on T5-tarkastuskappale, jonka se jäsenvaltio, jossa tuote luovutetaan vapaaseen liikkeeseen, on laatinut komission asetuksen (ETY) N:o 2459/93⁽⁷⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 444/2002⁽⁸⁾, mukaisesti.
- (10) Vakuuden vapauttamisessa on syytä noudattaa tiettyä suhteellisuutta, erityisesti jos jalostettavia määriä ja/tai tämän järjestelmän mukaisia määräaikoja ei ole noudatettu. Tämän vuoksi olisi myös sallittava tietty poikkeama jalostettujen määrien osalta kalibroinnista aiheutuvat menetykset ja erilaiset hävikit huomioon ottaen.

⁽³⁾ EYVL L 152, 24.6.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 308, 27.11.2001, s. 19.

⁽⁵⁾ EYVL L 117, 24.5.1995, s. 2.

⁽⁶⁾ EYVL L 194, 23.7.2002, s. 22.

⁽⁷⁾ EYVL L 253, 11.10.1993, s. 1.

⁽⁸⁾ EYVL L 68, 12.3.2002, s. 11.

⁽¹⁾ EYVL L 170, 29.6.2002, s. 15.

⁽²⁾ EYVL L 155, 28.6.2000, s. 1.

(11) Tässä asetuksessa säädetty toimenpiteet ovat viljan hallintokomitean lausunnon mukaiset,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Tässä asetuksessa säädetään Viron Eurooppa-sopimuksessa määrättyjen Virosta peräisin olevien kauran ja mallasohran tuontijärjestelmien soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

I LUKU

KAURA

2 artikla

1. Virosta peräisin olevan CN-koodiin 1004 00 00 kuuluvan kauran tulliton tuonti, joka tapahtuu kyseisen tuotteen tariffikiintiön perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1151/2002 mukaisesti, edellyttää tämän luvun säännösten mukaisesti myönnetyn tuontitodistuksen esittämistä.

Markkinointivuonna 2002/2003 saa tuoda 4 800 tonnia. Tätä määrää nostetaan 900 tonnia kunakin markkinointivuonna 1 päivästä heinäkuuta 2003 alkaen.

Kiintiön järjestysnumero on 09.4588.

2. Vapaaseen liikkeeseen yhteisössä luovutettavan kauran mukana on seurattava Viron toimivaltaisten viranomaisten myöntämän EUR.1-todistuksen alkuperäiskappale.

3 artikla

1. Tuontitodistushakemukset jätetään jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kunkin kuukauden toisena maanantaina viimeistään kello 13 Brysselin aikaa.

Hakemuksessa mainittava määrä ei saa ylittää kauralle kyseisenä markkinointivuonna käytettävissä olevia tuontimääriä.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava kyseisenä päivänä komissiolle tuontitodistushakemuksissa mainittavien määrien summa faksina numeroon (32-2) 295 25 15 viimeistään kello 18 Brysselin aikaa.

Tämä tieto on toimitettava erillään muita vilja-alan tuontitodistushakemuksia koskevista tiedoista, ja samalla on mainittava tämän asetuksen numero ja nimi.

3. Jos markkinointivuoden alusta alkaen myönnettyjen määrien ja kyseisenä päivänä haettujen määrien summa ylittää kiintiön määrän kyseisenä markkinointivuonna, komissio vahvistaa kyseisenä päivänä haettuihin määriin sovellettavan yhtenäisen alennusprosentin viimeistään kolmantena työpäivänä hakemusten jättämisen jälkeen.

4. Todistukset myönnetään viidentenä työpäivänä hakemusten jättämisestä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.

5. Asetuksen (EY) N:o 1291/2000 23 artiklan 2 kohdan mukaisesti todistuksen voimassaoloaika lasketaan sen tosiasiallisesta myöntämispäivästä alkaen. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EY) N:o 1162/95 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, tuontitodistukset ovat voimassa niiden myöntämispäivästä alkaen todistuksen myöntämiskuukautta seuraavan kuukauden loppuun.

4 artikla

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EY) N:o 1291/2000 9 artiklassa säädetään, tuontitodistuksesta johtuvia oikeuksia ei voi siirtää.

5 artikla

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EY) N:o 1291/2000 8 artiklan 4 kohdassa säädetään, vapaaseen liikkeeseen luovutettu määrä ei saa olla suurempi kuin tuontitodistuksen 17 ja 18 kohdassa mainittu määrä. Tätä varten merkitään luku "0" mainitun todistuksen 19 kohtaan.

6 artikla

Tuontitodistushakemuksessa ja tuontitodistuksessa on oltava:

- a) 8 kohdassa alkuperämaan nimi. Todistus velvoittaa tuomaan Virosta;
- b) 20 kohdassa yksi seuraavista merkinnöistä:
 - Reglamento (CE) n° 1677/2002
 - Forordning (EF) nr. 1677/2002
 - Verordnung (EG) Nr. 1677/2002
 - Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1677/2002
 - Regulation (EC) No 1677/2002
 - Règlement (CE) n° 1677/2002
 - Regolamento (CE) n. 1677/2002
 - Verordening (EG) nr. 1677/2002
 - Regulamento (CE) n.º 1677/2002
 - Asetus (EY) N:o 1677/2002
 - Förordning (EG) nr 1677/2002;
- c) 24 kohdassa merkintä "tulliton".

7 artikla

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EY) N:o 1162/95 10 artiklan a ja b alakohdassa säädetään, tässä luvussa säädettyihin tuontitodistuksiin liittyvä vakuus on 89 euroa tonnilta kauran osalta.

II LUKU

MALLASOHRRA

8 artikla

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan Virosta peräisin olevan CN-koodiin ex 1003 00 90 kuuluvan mallasohran tuontijärjestelmän mukaisessa tuonnissa, josta säädetään asetuksessa (EY) N:o 1151/2002.

9 artikla

Todistushakemuksen ja todistuksen 20 kohdassa on oltava seuraava maininta:

- Cebada destinada a la fabricación de malta; Reglamento (CE) n° 1677/2002
- Byg til fremstilling af malt; forordning (EF) nr. 1677/2002
- Gerste zur Herstellung von Malz; Verordnung (EG) Nr. 1677/2002
- Κριθή προοριζόμενη για την παρασκευή βύνης· κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1677/2002
- Barley for malting; Regulation (EC) No 1677/2002
- Orge destinée à la fabrication de malt; règlement (CE) n° 1677/2002
- Orzo per la produzione di malto; regolamento (CE) n. 1677/2002
- Gerst voor verwerking tot mout; Verordening (EG) nr. 1677/2002
- Cevada para o fabrico de malte; Regulamento (CE) n.º 1677/2002
- Maltaan tuotantoon tarkoitettu ohra; asetus (EY) N:o 1677/2002
- Korn avsett för produktion av malt; förordning (EG) nr 1677/2002.

10 artikla

1. Asetuksen (EY) N:o 1151/2002 liitteessä C tarkoitettu tullittomuus edellyttää

- a) tuojan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen yhteydessä antamaa kirjallista sitoumusta siitä, että kaikki tullille esitettävät tavarat jalostetaan tämän artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskeva ilmoitus otetaan vastaan;
- b) tuojan vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen yhteydessä asettamaa vakuutta, joka on yhtä suuri kuin täysi tuontitulli.

2. Tuoja ilmoittaa paikan, jossa jalostus tapahtuu. Jos jalostus tehdään eri jäsenvaltiossa, tuotteet lähetettävän jäsenvaltion on laadittava T5-tarkastuskappale asetuksessa (ETY) N:o 2454/93 määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

T5-tarkastuskappaleen 104 kohdassa on oltava seuraava maininta:

- Reglamento (CE) n° 1151/2002
- Forordning (EF) nr. 1151/2002
- Verordnung (EG) Nr. 1151/2002
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1151/2002
- Regulation (EC) No 1151/2002
- Règlement (CE) n° 1151/2002
- Regolamento (CE) n. 1151/2002
- Verordening (EG) nr. 1151/2002
- Regulamento (CE) n.º 1151/2002
- Asetus (EY) N:o 1151/2002
- Förordning (EG) nr 1151/2002.

3. Ylivoimaista estettä lukuun ottamatta 1 kohdan b alakohdassa säädetty vakuus vapautetaan, jos sen jäsenvaltion, jossa luovutus vapaaseen liikkeeseen tapahtuu, toimivaltaisille viranomaisille esitetään todiste siitä, että vähintään 95 prosenttia vapaaseen liikkeeseen luovutetusta määrästä on jalostettu maltaiksi 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettussa määräajassa.

Jalostuksen katsotaan tapahtuneen, kun ohra on liotettu.

Jos jalostus on suoritettu muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa luovutus vapaaseen liikkeeseen tapahtuu, todisteena jalostamisesta esitetään T5-tarkastuskappaleen alkuperäinen kappale.

Jos maltaiden valmistukseen käytetään tosiasiallisesti alle 95 prosenttia vapaaseen liikkeeseen luovutetusta kokonaismäärästä, vakuus menetetään sen määrän osalta, joka saadaan suorittamalla seuraavien määrien erotus:

95 prosenttia vapaaseen liikkeeseen luovutetusta määrästä

ja

tosiasiallisesti jalostettu määrä.

4. Todiste jalostuksesta on esitettävä toimivaltaisille viranomaisille kuuden kuukauden kuluessa jalostuksen määräajan päättymisestä. Jos tällainen todiste esitetään kuitenkin jalostuksen määräajan päättymisen jälkeisten kuudennen ja 18 kuukauden välisenä aikana, vakuudesta palautetaan 85 prosenttia.

III LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

11 artikla

Kumotaan asetus (EY) N:o 1729/2000.

12 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 20 päivänä syyskuuta 2002.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen

**KOMISSION ASETUS (EY) N:o 1678/2002,
annettu 20 päivänä syyskuuta 2002,
puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, maailmanmarkkinahinnan vahvistamisesta**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Kreikan liittymisasiakirjaan liitetyn puuvillaa koskevan pöytäkirjan nro 4, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 1050/2001⁽¹⁾,

ottaa huomioon puuvillan tuotantotuesta 22 päivänä toukuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1051/2001⁽²⁾ ja erityisesti sen 4 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EY) N:o 1051/2001 4 artiklan mukaisesti puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, maailmanmarkkinahinta määritellään säännöllisin väliajoin siemenistä puhdistetun puuvillan osalta todetun maailmanmarkkinahinnan perusteella ottamalla huomioon siemenistä puhdistetulle puuvillalle määritellyn hinnan ja puuvillalle, josta siemeniä ei ole poistettu, lasketun hinnan välinen suhde pitkällä aikavälillä. Tämä suhde vahvistetaan puuvillan tukijärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 2 päivänä elokuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1591/2001⁽³⁾, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1486/2002⁽⁴⁾, 2 artiklan 2 kohdassa. Jos maailmanmarkkinahintaa ei voi määritellä tällä tavoin, hinta lasketaan viimeksi määritellyn hinnan perusteella.
- (2) Asetuksen (EY) N:o 1051/2001 5 artiklan mukaisesti puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, maailmanmarkkinahinta määritellään tuotteelle, joka vastaa tiettyjä

ominaisuuksia ja ottaen huomioon markkinoiden todellista suuntausta edustavina pidetyt edullisimmat tarjoukset ja hinnat. Määrittelyä varten otetaan huomioon tarjousten ja yhden tai useamman edustavan eurooppalaisen pörssin noteeraamien hintojen keskiarvo yhteisön satamaan cif-toimituksena kuljetetuista tuotteista, jotka tulevat kansainvälisen kaupan kannalta edustavimpina pidetyistä eri toimittajamaista. Puuvillan, josta siemenet on poistettu, maailmanmarkkinahinnan määrittelyä koskeviin perusteisiin tehdään kuitenkin mukautuksia, joiden tavoitteena on ottaa huomioon toimitetun tuotteen laadun tai tarjousten ja hintojen luonteen vuoksi perustellut erot. Nämä mukautukset vahvistetaan asetuksen (EY) N:o 1591/2001 3 artiklan 2 kohdassa.

- (3) Edellä tarkoitettujen perusteiden soveltamisen johdosta puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, maailmanmarkkinahinta vahvistetaan jäljempänä esitetylle tasolle,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1051/2001 4 artiklassa tarkoitetuksi puuvillan, josta siemeniä ei ole poistettu, maailmanmarkkinahinnaksi vahvistetaan 22,559 EUR/100 kg.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 21 päivänä syyskuuta 2002.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 20 päivänä syyskuuta 2002.

Komission puolesta
J. M. SILVA RODRÍGUEZ
Maatalouden pääjohtaja

⁽¹⁾ EYVL L 148, 1.6.2001, s. 1.
⁽²⁾ EYVL L 148, 1.6.2001, s. 3.
⁽³⁾ EYVL L 210, 3.8.2001, s. 10.
⁽⁴⁾ EYVL L 223, 20.8.2002, s. 3.

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 17 päivänä syyskuuta 2002,

talous- ja sosiaalikomitean jäsenten nimeämisestä 21 päivänä syyskuuta 2002 alkavaksi ja 20 päivänä syyskuuta 2006 päättyväksi toimikaudeksi

(2002/758/EY, Euratom)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 259 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 166 artiklan,

on kuullut komissiota,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Talous- ja sosiaalikomitean nykyisten jäsenten toimikausi päättyy 20 päivänä syyskuuta 2002⁽¹⁾. On aiheellista nimetä jäsenet uudeksi neljän vuoden kaudeksi, joka alkaa 21 päivänä syyskuuta 2002.
- (2) Kukin jäsenvaltio on esittänyt luettelon ehdokkaista, joita on kaksi kertaa niin monta kuin jäsenvaltion kansalaisia nimetään jäseniksi.
- (3) Komitean kokoonpanossa otetaan huomioon tarve varmistaa talous- ja yhteiskuntaelämän eri alojen riittävä edustus,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Talous- ja sosiaalikomitean jäseniksi nimetään 21 päivänä syyskuuta 2002 alkavaksi ja 20 päivänä syyskuuta 2006 päättyväksi toimikaudeksi henkilöt, joiden nimi on tämän päätöksen liitteenä olevassa luettelossa.

2 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä noudatetaan päivästä, jona se tehdään.

Tehty Brysselissä 17 päivänä syyskuuta 2002.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

P. S. MØLLER

⁽¹⁾ EYVL L 257, 19.9.1998, s. 37.

ANEXO — BILAG — ANHANG — ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — ANNEX — ANNEXE — ALLEGATO — BIJLAGE — ANEXO —
LIITE — BILAGA

LISTA DE LOS MIEMBROS DEL COMITÉ ECONÓMICO Y SOCIAL
LISTE OVER MEDLEMMERNE AF DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG
LISTE DER MITGLIEDER DES WIRTSCHAFTS- UND SOZIALAUSSCHUSSES
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
LIST OF THE MEMBERS OF THE ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE
LISTE DES MEMBRES DU COMITÉ ÉCONOMIQUE ET SOCIAL
ELENCO DEI MEMBRI DEL COMITATO ECONOMICO E SOCIALE
LIJST VAN LEDEN VAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ
LISTA DOS MEMBROS DO COMITÉ ECONÓMICO E SOCIAL
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEAN JÄSENTEN LUETTELO
FÖRTECKNING ÖVER LEDAMÖTER I EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

BELGIË/BELGIQUE/BELGIEN

BEIRNAERT Wilfried
Ere-bestuurder-directeur-generaal van het VBO

DESTIN Raymond
Directeur général de la Confédération des industries agroalimentaires de l'UE (CIAA)

DE VADDER Alfons
Directeur-generaal van de Federatie van Belgische Distributieondernemingen

RAVOET Guido
Directeur-generaal van de Belgische Vereniging van Banken

SOMVILLE Yves
Directeur du service d'études de la Fédération wallonne de l'agriculture

FAES Christine
Directeur UNIZO Internationaal

HAAZE Guy
Nationaal voorzitter van de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België

PIETTE Josly
Secrétaire général de la Confédération des syndicats chrétiens de Belgique

DERRUINE Olivier
Collaborateur au service d'études CSC de Belgique

NOLLET Michel
FGTB

LADRILLE Arthur
FGTB

HOFFELT Jean-François
Secrétaire général de la Fédération belge des coopératives "Febecoop"

DANMARK

Cand. oecon Anita VIUM
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Afdelingschef Elly Kjems HOVE, PD
Dansk Industri

Konsulent Dorthe ANDERSEN
Dansk Arbejdsgiverforening

International sekretær Søren KARGAARD
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF)

Rådsmedlem i Forbrugerrådet, økonom Lisbeth BAASTRUP
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF)

Afdelingschef Bo GREEN
Handelskammeret

Sekretariatschef Leif Erland NIELSEN
Danske Andelsselskaber

Sekretær Ib WISTISEN
LO

Konsulent Preben KARLSEN
LO-Denmark, Bruxelles Office

DEUTSCHLAND

Daubertshäuser, Klaus
Vorstandsmitglied der Deutschen Bahn AG

Dr. Frerichs, Göke
Präsidiumsmitglied des Bundesverbandes des Deutschen Groß- und Außenhandels

Dr. Boving, Dagmar
Referatsleiterin für Europa/Europapolitik beim Deutschen Industrie- und Handelskammertag

Dr. Kienle, Adalbert
Stellvertretender Generalsekretär des Deutschen Bauernverbandes

Voß, Bernd
Stellvertretender Bundesvorsitzender der Arbeitsgemeinschaft bäuerliche Landwirtschaft

Dr. Freih. Frank von Fürstenwerth, Jörg
Hauptgeschäftsführer und geschäftsführendes Präsidiumsmitglied des Gesamtverbandes der Deutschen Versicherungswirtschaft

Dipl.-Vw. Hornung-Draus, Renate
Geschäftsführerin und Abteilungsleiterin bei der Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände

Dipl.-Vw. Welschke, Bernhard
Abteilungsleiter für Europapolitik im Bundesverband der Deutschen Industrie

Dr. Engelen-Kefer, Ursula
Stellvertretende Vorsitzende des Deutschen Gewerkschaftsbundes

Putzhammer, Heinz
Mitglied des Geschäftsführenden Bundesvorstandes des Deutschen Gewerkschaftsbundes

Dr. Benz-Overhage, Karin
Geschäftsführendes Vorstandsmitglied der IG Metall

Freese, Ulrich
Mitglied des Geschäftsführenden Bundesvorstandes der IG BCE

Ott, Erhard
Mitglied des Bundesvorstandes von ver.di

Wilms, Hans-Joachim
Stellvertretender Bundesvorsitzender der IG BAU

Alleweldt, Karin
Referatsleiterin in der Abteilung für internationale und europäische Gewerkschaftspolitik beim Bundesvorstand des Deutschen Gewerkschaftsbundes

Graf von Schwerin, Alexander
Vertreter der Christlich-Demokratischen Arbeitnehmerschaft Deutschlands (CDA)

Ribbe, Lutz
Direktor bei EURONATUR und Mitglied des Bundesvorstandes des BUND

Prof. Dr. Wolf, Gerd
Direktor a. D. am Institut für Plasmaphysik des Forschungszentrums Jülich und Prof. an der Universität Düsseldorf

RA Metzler, Arno
Hauptgeschäftsführer im Bundesverband der Freien Berufe und Leiter des Brüsseler Büros

Prof. Dr. Steffens, Heiko
Stellvertretender Vorsitzender der Verbraucherzentrale Berlin und Professor an der TU Berlin

Stöhr, Frank
Mitglied der Bundesleitung im Deutschen Beamtenbund

Schleyer, Hanns-Eberhard
Generalsekretär des Zentralverbandes des Deutschen Handwerks

Gräfin zu Eulenburg, Soscha
Vizepräsidentin der Bundesarbeitsgemeinschaft der Freien Wohlfahrtspflege und Vizepräsidentin des Deutschen Roten Kreuzes

Dr. Heinisch, Renate
Repräsentantin der Bundesarbeitsgemeinschaft der Senioren-Organisationen/Kontaktstelle Brüssel

ΕΛΛΑΔΑ

Ειρ. ΠΑΡΗ
Μόνιμος Εκπρόσωπος του Γραφείου του ΣΕΒ στις Βρυξέλλες
Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών

Α. ΜΠΡΕΔΗΜΑ-ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ
Διευθύντρια Τμήματος Διεθνών/Ευρωπαϊκών Θεμάτων της ΕΕΕ
Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών

Γ. ΜΟΤΣΟΣ
Πρόεδρος ΓΣΕΒΕΕ
Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας

Γ. ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΣ
Γενικός Γραμματέας ΠΟΞ
ΠΟΞ

Ι. ΜΑΝΩΛΗΣ
Γενικός Γραμματέας ΓΣΕΕ
Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας

Ι. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ
Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας

Γ. ΝΤΑΣΗΣ
Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας

Χ. ΚΟΡΥΦΙΔΗΣ
Πρόεδρος Γενικού Συμβουλίου ΑΔΕΔΥ
Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων

Χ. ΦΑΚΑΣ
Μέλος Δ.Σ. ΓΕΣΑΣΕ
Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδας

Ν. ΛΙΟΛΙΟΣ
Μέλος Δ.Σ. ΠΑΣΕΓΕΣ
Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών

Γ. ΤΖΑΝΑΚΑΚΗΣ
Α Αντιπρόεδρος ΚΕΔΚΕ
ΚΕΔΚΕ

Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
Πρόεδρος Ε.Σ. Θεσσαλονίκης
ΔΣΑ

ESPAÑA

Sr. José María ESPUNY MOYANO
Presidente de la Federación de Industrias Oleícolas de España (FIODE)

Sr. Jorge HAY GUAJARDO-FAJARDO
Consultor, Batt & Partners

Sr. Ángel PANERO LÓPEZ
Vocal de la Junta Directiva de CEOE y CEPYME

Sr. José SARTORIUS ÁLVAREZ DE BOHORQUES
Director General Adjunto y Director General del Área Internacional del Banco Popular Español

Sr. José Isaías RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO
Delegado de la CEOE ante la Unión Europea

Sra. Margarita LÓPEZ ALMENDÁRIZ
Vocal de la Junta Directiva de la CEOE y Presidenta de la Confederación de Empresarios de Melilla

Sr. Rafael BARBADILLO LÓPEZ
Subdirector General de la Federación Española Empresarial de Transportes de Viajeros (Asintra)

Sr. José María ZUFIAUR NARVAIZA
Director Técnico del Departamento de Relaciones Laborales Internacionales del OCEI de la Universidad Complutense

Sr. Sergio SANTILLÁN CABEZA
Abogado
Unión General de Trabajadores (UGT)

Sr. Juan MENDOZA CASTRO
Colaborador de UGT para asuntos internacionales

Sra. María Candelas SÁNCHEZ MIGUEL
Secretaria Confederal de Política Internacional

Sr. Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS

Sr. Juan MORENO PRECIADOS
Responsable de la Oficina de CC.OO. en Bruselas

Sra. Laura GONZÁLEZ DE TXABARRI ETXANIZ
Responsable del Departamento Internacional

Sr. Miguel Ángel CABRA DE LUNA
Vocal de Relaciones Internacionales de la Junta Directiva de la Confederación Empresarial Española de la Economía Social (CEPES)

Sr. Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER
Asociación de Usuarios de la Comunicación (AUC)

Sr. Francisco CEBALLO HERRERO
Asociación General de Consumidores (Asgeco)

Sr. Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE
Vicepresidente de la Federación Española de Organizaciones Pesqueras (FEOPE)

Sr. Fernando MORALEDA QUÍLEZ
Secretario General de la Unión de Pequeños Agricultores y Ganaderos

Sr. Pedro BARATO TRIGUERO
Presidente Nacional de ASAJA

Sr. Joan CABALL i SUBIRANA
Miembro de la Comisión Ejecutiva de COAG, Responsable de Relaciones Internacionales, Estructuras Agrarias y Desarrollo Rural

FRANCE

Groupe I — Employeurs

Monsieur Bruno VEVER
MEDEF (Mouvement des entreprises de France)
Directeur chargé de la coordination des affaires européennes

Monsieur Philippe LEVAUX
MEDEF (Mouvement des entreprises de France)
Vice-président de la Fédération de l'industrie européenne de la construction (FIEC)
Président de la commission économique de la FIEC

Monsieur Stéphane BUFFETAUT
UTP (Union des transports publics)
Chargé de mission Europe auprès du président de Vivendi environnement

Monsieur Henri MALOSSE
ACFCI (Assemblée des chambres françaises de commerce et de l'industrie)
Directeur à l'ACFCI

Monsieur Hubert GHIGONIS
CGPME (Confédération générale des petites et moyennes entreprises)
Vice-président de la CGPME

Monsieur Pierre SIMON
AFCEI (Association française des établissements de crédit et des entreprises d'investissement)
Directeur général de l'Association française des établissements de crédit et des entreprises d'investissement

Groupe II — Travailleurs

Monsieur Claude CMBUS
CGC (Confédération française de l'encadrement)
Vice-président de la CGC

Monsieur Jean-Jacques CARMENTRAN
FO (Force ouvrière)
Membre de la commission exécutive confédérale

Monsieur Jean-Marc BILQUEZ
FO (Force ouvrière)
Secrétaire confédéral

Monsieur Jacques VOISIN
CFTC (Confédération française des travailleurs chrétiens)
Vice-président confédéral

Monsieur Roger BRIESCH
CFDT (Confédération française démocratique du travail)
Chargé de mission

Monsieur Gérard DANTIN
CFDT (Confédération française démocratique du travail)
Chargé de mission

Madame An LE NOUAIL-MARLIÈRE
CGT (Confédération générale du travail)
Membre de la Confédération exécutive confédérale, conseiller à l'espace confédéral Europe-International

Monsieur Daniel RETUREAU
CGT (Confédération générale du travail)
Conseiller à l'espace confédéral Europe-International

Groupe III — Activités diverses

Monsieur Jean LARDIN
APCM (Assemblée permanente des chambres de métiers)
Président de la CAPEB (Confédération de l'artisanat et des petites entreprises du bâtiment)

Monsieur Jean-Paul BASTIAN
FNSEA (Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles)
Vice-président de la FNSEA

Monsieur Thierry UHLMANN
CNJA (Centre des jeunes agriculteurs)
Trésorier adjoint du CNJA

Monsieur Gilbert BROS
APCA (Assemblée permanente des chambres d'agriculture)
Vice-président de l'APCA et président de la chambre d'agriculture de Haute-Loire

Monsieur Noël DUPUY
CNMCCA
(Confédération nationale de la mutualité, de la coopération et du crédit agricoles)
Vice-président de la fédération nationale du crédit agricole et président de la caisse régionale du crédit agricole de Touraine-Poitou

Madame Évelyne PICHENOT
CES (Conseil économique et social)
Présidente de la délégation pour l'Union européenne du Conseil économique et social
Membre du groupe de la CFDT au Conseil économique et social

Monsieur Lucien BOUIS
UNAF (Union nationale des associations familiales)
Directeur du Bureau de vérification de la publicité

Monsieur Daniel LE SCORNET
FNMF (Fédération nationale de la mutualité française)
Administrateur de la Fédération des mutuelles de France

Monsieur Adrien BEDOSSA
UNAPL (Union nationale des professions libérales)
Vice président de l'UNAPL

Monsieur Jean-Michel BLOCH-LAINE
UNIOPSS
(Union nationale interfédérale des œuvres et organismes privés sanitaires et sociaux)
Président de l'UNIOPSS

IRELAND**Employer Pillar**

Ms Claire Carroll
IBEC
Holly Cottage
Templeusk
Avoca
County Wicklow

Mr Harry Byrne
IBEC
17 Park Drive
Ranelagh
Dublin 6

Mr Thomas McDonagh
Chambers of Commerce
McDonagh House
Galway Technology Park
Parkmore
Galway

Trade Union Pillar

Mr Jim McCusker
General Secretary
NIPSA
Harkin House
54 Wellington Park
Belfast BT9 6DP

Mr William A Attley
SIPTU
41 Beachwood Lawns
Rathcoole
County Dublin

Ms Joan Carmichael
ICTU
Assistant General Secretary
ICTU
31-32 Parnell Square
Dublin 2

Farming Pillar

Mr John Donnelly
IFA
Conicare
Abbey
Loughrea
County Galway

Mr Frank Allen
ICMSA
ICMSA
John Feely House
Dublin Road
Limerick

Community and Voluntary Pillar

Ms Jillian van Turnhout
NYCI
O & E Group
Sandyford Industrial Estate
Dublin 18

ITALIA

PESCI Patrizio
Confindustria

Ranocchiaro Virgilio
Confindustria

BRAGHIN Paolo
Confindustria

BURANI Umberto
ABI

PETRINGA Francesco
CONFAPI

REGALDO Giacomo
Confcommercio

PEZZINI Antonello
Confartigianato

MASCIA Sandro
Confagricoltura

CHIRIACO Franco
CGIL

FLORIO Susanna
CGIL

CASSINA Giacomina Enrica Maria
CISL

SEPI Mario
CISL

DI ODOARDO Bruno
UIL

KIRSCHEN Enrico
UIL

POLVERINI Renata
UGL

MAURO Rosa Angela detta Rosi
SINPA

BEDONI Paolo
Coldiretti

SCALVINI Felice
Confcooperative

FUSCO Lucia
Lega Nazionale Cooperative e Mutue

ANGELO Maurizio
CIDA

CONFALONIERI Roberto
Confedir

ROSSITTO Corrado
Unionquadri

CARBONI Giuseppe
CISAL

JAHIER Luca
ACLI

LUXEMBOURG

M. Ted Mathgen
Directeur adjoint de la Chambre des métiers

M. Jos Ewert
Directeur général du groupe de la Centrale paysanne

M. Paul Junck
Secrétaire général Arcelor

M. Robert Schadeck
Coordinateur des mesures sociales de réinsertion (LCGB)

M. Jean-Claude Reding
Secrétaire général (CGT)

M. Raymond Hencks
Membre du comité exécutif de la Confédération générale de la fonction publique (CGFP)

NEDERLAND

De heer J.P. van IERSEL
Oud-voorzitter Kamer van Koophandel VNO-NCW

De heer A.M. HUNTJENS
Secretaris Internationale Zaken VNO-NCW

De heer K.B. van POPTA
Directeur Internationale Zaken MKB-Nederland

De heer P.L.H. GERAADS
Beleidsmedewerker Internationale tuinbouw LTO-Nederland

De heer J.G.W. SIMONS
Voorzitter NVO

Mevrouw M. BULK
Beleidsmedewerker Europese Zaken FNV

De heer T. ETTY
Beleidsmedewerker Internationale Zaken FNV

De heer W.W. MULLER
Vice-voorzitter Unie MHP

De heer M. SIECKER
Bestuurder FNV Bondgenoten

De heer E. van VELSEN
Beleidsadviseur Christelijke Nationaal Vakverbond

De heer D.M. WESTENDORP
Voormalig algemeen directeur Consumentenbond

De heer L.F. van MUISWINKEL
Hoogleraar Algemene en Ontwikkelingseconomie

ÖSTERREICH

Herr Mag. Dipl.-Ing. Johann KÖLTRINGER
Hauptabteilungsleiter des Österreichischen Raiffeisenverbandes

Herr Dr. Johannes KLEEMANN
Mitglied des Vorstandes der Industriellenvereinigung

Herr Dr. Klaus STÖLLNBERGER
Vorstand der Firma "Gallia Mineralölprodukte-Vertriebsgesellschaft AG"

Frau Mag. Christa SCHWENG
Wirtschaftskammer Österreich, Abteilung für Sozialpolitik und Gesundheit

Herr Mag. Wolfgang GREIF
Internationaler Sekretär der Gewerkschaft der Privatangestellten

Frau Mag. Angela ORSOLITS
Mitarbeiterin des Volkswirtschaftlichen Referates des ÖGB-Schwerpunkt EU

Herr Gustav ZÖHRER
Internationaler Sekretär der Gewerkschaft Metall-Textil

Herr Thomas DELAPINA
Arbeiterkammer Wien

Frau Mag. Eva BELABED
Arbeiterkammer Oberösterreich

Herr Dipl.-Ing. Rudolf STRASSER
Generalsekretär-Stellvertreter der Präsidentenkonferenz der Landwirtschaftskammern Österreichs

Frau Dr. Anne-Marie SIGMUND
Europabeauftragte des Bundeskomitees der freien Berufe Österreichs

Herr Friedrich DINKHAUSER
Präsident der Arbeiterkammer Tirol

PORTUGAL

Grupo I

CIP — CONFEDERAÇÃO DA INDÚSTRIA PORTUGUESA
Dr. Manuel Eugénio Pimentel Cavaleiro Brandão

CAP — CONFEDERAÇÃO DOS AGRICULTORES DE PORTUGAL
Eng.^a Maria Luísa Freire de Andrade Santiago

CCP — CONFEDERAÇÃO DO COMÉRCIO E SERVIÇOS DE PORTUGAL
Dr. Paulo Jorge Baptista de Andrade

AIP — ASSOCIAÇÃO INDUSTRIAL PORTUENSE
Dr. Paulo Manuel Gonçalves Pinto de Barros Vale

Grupo II

CGTP — CONFEDERAÇÃO GERAL DOS TRABALHADORES PORTUGUESES
Sr. Mário David Ferreirinha Soares
Sr. Eduardo Manuel Nogueira Chagas

UGT — UNIÃO GERAL DOS TRABALHADORES
Sr. Alfredo Manuel Vieira Correia
Sr. Vítor Hugo de Jesus Sequeira

Grupo III

DECO — ASSOCIAÇÃO PORTUGUESA PARA A DEFESA DO CONSUMIDOR
Dr. Jorge Pegado Liz

CONSELHO NACIONAL DAS PROFISSÕES LIBERAIS
Prof. Dr. Carlos Soares Ribeiro

CONFAGRI — CONFEDERAÇÃO NACIONAL DAS COOPERATIVAS AGRÍCOLAS E DO CRÉDITO AGRÍCOLA DE PORTUGAL, CCRL
Eng.^o Francisco João Bernardino da Silva

UIPSS — UNIÃO DAS INSTITUIÇÕES PRIVADAS DE SOLIDARIEDADE SOCIAL
Dr. José Custódio Leirião

SUOMI/FINLAND

Ulla Sirkeinen
Director
Confederation of Finnish Industry and Employers

Filip Hamro-Drotz
Secretary of Trade Policy
Confederation of Finnish Industry and Employers

Harri Koulumies
Director
Employers' Confederation of Service Industries

Markus Penttinen
Head of Unit for International Affairs
The Confederation of Unions for Academic Professionals in Finland

Martti Reuna
Head of Unit for International Affairs
Finnish Confederation of Salaried Employees

Peter J. Boldt
Economist
Central Organisation of Finnish Trade Unions

Pertti Rauhio
Planning Chief
The Finnish Entrepreneurs

Seppo Kallio
Director
Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners

Marja-Liisa Peltola
Head of Department
The Central Chamber of Commerce of Finland

SVERIGE

Göran Valentin LAGERHOLM
Director/Ansvarsområde: European Affairs
Representerar: Svenskt Näringsliv

Ingrid Margareta JERNECK
Deputy Director/Ansvarsområde: Brussels Office
Representerar: Svenskt Näringsliv

Britt Inger Margareta SOLDÉUS
Director of Environmental Issues/Ansvarsområde: Commercial Affairs
Representerar: Svensk Handel

Erik August Christopher HAHR
Avdelningschef/Ansvarsområde: EU-frågor
Representerar: TransportGruppen

Lars Allan NYBERG
Utredare/Ansvarsområde: Samordnar och utreder EU-frågor gentemot förbunden ESK och EU

Maud Barbro JANSSON
Ombudsman/Ansvarsområde: Jämställdhets-, diskriminerings- och arbetsrättsfrågor

Ernst-Erik J EHNMARK
Representerar: SACO

Uno WESTERLUND
Ph.D./Ansvarsområde: Internationell sekreterare TCO
Representerar: TCO

Christina Britta WAHROLIN
Representerar: Handikappförbundens samarbetsorgan

Inger PERSSON
Ordförande/Ansvarsområde: Ordförande i Sveriges konsumentråd
Representerar: Sveriges konsumentråd

Staffan Mats Wilhelm NILSSON
Representerar: Lantbrukarnas Riksförbund, 105 33 Stockholm

Jan Erik Anders OLSSON
Senior rådgivare/Ansvarsområde: Utveckling av kooperativt företagande och social ekonomi
Representerar: Kooperativa Institutet

UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND

Group 1

Bryan Cassidy
Cassidy and Associates International,
Consultant, ex-MEP

David Sears
Deputy Director General, British Chamber of Commerce

Ben Butters
Director Smallbusiness/Europe

Donna St Hill
International Consultant on Equality and Macro Economic Policy Reform
Federation of Black Women Business Owners

Sheila Ritchie
Solicitor, the Grant Smith Law Practice

Brenda King
Consultant/Consignia

Professor Robert Baird
Economist, adviser to Career Associates Ltd

Clive Wilkinson
Consultant, Gin and Vodka Association,
President d'honneur to Confederation of European Spirit Producers

Group II

David Feickart
European Office, TUC

Sir Ken Jackson
Amicus Trade Union

Alison Shepherd
Vice-President Unison

Monica Taylor
TGWU Executive Council Member

Judy McKnight
General Secretary, National Association of Probation Officers

Derek Hunter
Regional Secretary GMB Southern Region

Sandy Boyle
Deputy General Secretary, UNIFI

Brian Curtis
RMT Regional Organiser, Wales and the West of England

Group III

Ann Davison
Executive Director, European Research into Consumer Affairs

Rose D'Sa
Law professor, University of Glamorgan

Sukhdev Sharma
Commission for Racial Equality

Richard Adams
Director of Contraflow — Executive Director of Warm Zones Ltd

John Simpson
Consultant economist

Madi Sharma
Managing Director, Original Eastern Foods Ltd

Maureen O'Neil
Director, Age Concern, Scotland

Claire Whitten
Executive Director, Northern Ireland Centre in Europe

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 5 päivänä joulukuuta 2001,
EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan mukaisesta menettelystä
(Asia COMP/37800/F3 — luxemburgilaiset panimot)
(tiedoksiannettu numerolla K(2001) 3914)
(Ainoastaan ranskankielinen teksti on todistusvoimainen)
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2002/759/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 eli perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäisen täytäntöönpanoasetuksen ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1216/1999 ⁽²⁾, ja erityisesti sen 15 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon 29 päivänä syyskuuta 2000 menettelyn aloittamisesta tässä asiassa tehdyn komission päätöksen,

on antanut asianomaisille yrityksille tilaisuuden esittää huomautuksensa komission väitteistä neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 1 kohdan ja kuulemisesta tietyissä EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan mukaisissa menettelyissä 22 päivänä joulukuuta 1998 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2842/98 ⁽³⁾ 2 artiklan mukaisesti,

on kuullut kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa,

ottaa huomioon kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan loppukertomuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

⁽¹⁾ EYVL 13, 21.2.1962, s. 204/62.

⁽²⁾ EYVL L 148, 15.6.1999, s. 5.

⁽³⁾ EYVL L 354, 30.12.1998, s. 18.

1 TOSISEIKAT

1.1 KÄSITELTÄVÄNÄ OLEVA ASIA

- (1) Asia koskee viiden Luxemburgissa toimivan panimoyrityksen välillä 8 päivänä lokakuuta 1985 tehtyä sopimusta (jäljempänä 'panimoiden välinen sopimus'), jolla ne pyrkivät varmistamaan näiden panimoiden luxemburgilaisten anniskelupaikkojen kanssa tekemien "olutsopimusten" vastavuoroisen noudattamisen ja turvaamisen. "Olutsopimuksella" tai "panimosopimuksella" tarkoitetaan tiettyjen olutlajien yksinostosopimusta, jonka vähittäismyyjä tekee panimon kanssa jälkimmäisen sille tarjoamia erilaisia taloudellisia etuja vastaan.
- (2) Interbrew SA (jäljempänä 'Interbrew') toimitti panimoiden välisen sopimuksen sopimustekstin⁽⁴⁾ komissiolle 16 helmikuuta 2000. Ilmoittaessaan sopimuksesta komissiolle Interbrew vahvisti antaneensa tytäryhtiöilleen Brasserie de Diekirch -panimolle ja Brasseries Réunies Mousel et Clausen -panimolle ohjeen lopettaa sopimuksen täytäntöönpano. Interbrew vetosi myös sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä kartelleja koskeissa asioissa annettuun komission tiedonantoon⁽⁵⁾.

1.2 ASIANOMAISET YRITYKSET

- (3) Kaikki tärkeimmät Luxemburgissa toimivat panimoyritykset osallistuivat sopimukseen. Kyseessä ovat seuraavat yritykset:
- a) SA Brasserie Nationale-Bofferding (jäljempänä 'Bofferding'). Vuonna 1999 yhtiön liikevaihto oli [30—50] miljoonaa euroa ja se tuotti [120 000—180 000] hehtolitraa olutta, josta [50 000—70 000]⁽⁶⁾ hehtolitraa kulutettiin hotelli- ja ravintola-alalla⁽⁷⁾ Luxemburgissa⁽⁸⁾.
- b) SA Brasserie de Diekirch (jäljempänä 'Diekirch'). Vuonna 1999 yhtiön liikevaihto oli 12,8 miljoonaa euroa ja se tuotti 141 600 hehtolitraa olutta, josta [40 000—50 000] hehtolitraa myytiin Luxemburgissa hotelli- ja ravintola-alalla⁽⁹⁾.
- c) Brasseries Réunies de Luxembourg Mousel et Clausen SA (jäljempänä 'Mousel'), jonka liikevaihto vuonna 1999 oli 11,4 miljoonaa euroa ja joka tuotti 108 000 hehtolitraa olutta, josta [40 000—50 000] hehtolitraa myytiin Luxemburgissa hotelli- ja ravintola-alalla⁽¹⁰⁾.
- d) Brasserie De Wiltz (jäljempänä 'Wiltz'), jonka liikevaihto oli vuonna 1999 2,3 miljoonaa euroa ja joka tuotti [20 000—30 000] hehtolitraa olutta, josta [0—10 000] hehtolitraa myytiin Luxemburgissa hotelli- ja ravintola-alalla⁽¹¹⁾.
- e) Brasserie Battin (jäljempänä 'Battin'), jonka liikevaihto oli vuonna 1,8 miljoonaa euroa ja joka tuotti [10 000—20 000] hehtolitraa olutta. Yhtiön myynti Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalla oli samana vuonna [0—10 000] hehtolitraa⁽¹²⁾.
- (4) Interbrew sai 27 päivänä syyskuuta 1999 määräysvallan Mouselissa holdingyhtiö BM Investmentsin kautta. Samassa yhteydessä Interbrew sai myös yksinomaisen määräysvallan Diekirchissä. Interbrew ja Mousel olivat tammikuusta 1986 lähtien pitäneet hallussaan [...] ja [...] prosenttia Diekirchin pääomasta. Viimein 28 päivänä heinäkuuta Diekirchistä tuli [...] -prosenttisesti Mouselin tytäryhtiö jälkimmäisen ostettua Interbrewin hallussa olleet Diekirchin osakkeet. Mousel otti samassa yhteydessä toiminimekseen Brasserie de Luxembourg Mousel-Diekirch SA (jäljempänä 'Brasserie de Luxembourg').

⁽⁴⁾ Asiakirja nro 37800, s. 15—23.

⁽⁵⁾ EYVL C 207, 18.7.1996, s. 4.

⁽⁶⁾ Asianomainen yritys pitää näitä tietoja liikesalaisuuksina.

⁽⁷⁾ Hotelli-, ravintola- ja kahvila-ala.

⁽⁸⁾ Lähde: Bofferdingin 13.3.2000 ja 10.5.2000 toimittamat vastaukset.

⁽⁹⁾ Lähde: Diekirchin 8.3.2000 ja 3.5.2000 toimittamat vastaukset.

⁽¹⁰⁾ Lähde: Mouselin 8.3.2000 ja 3.5.2000 toimittamat vastaukset.

⁽¹¹⁾ Lähde: Wiltzin 8.3.2000 ja 2.5.2000 toimittamat vastaukset.

⁽¹²⁾ Lähde: Battinin 10.3.2000 ja 9.5.2000 toimittamat vastaukset.

1.3 HOTELLI- JA RAVINTOLA-ALA LUXEMBURGISSA

- (5) Osapuolten arvioiden mukaan oluen kokonaismyynti Luxemburgissa oli vuonna 1999 noin 490 000 hehtolitraa (josta osapuolet tuottivat 320 000 hehtolitraa ⁽¹³⁾ ja noin 168 000 hehtolitraa tuotiin ulkomailta ⁽¹⁴⁾). Osapuolten mukaan noin 207 000 hehtolitraa eli enemmän kuin 40 prosenttia kokonaismäärästä myytiin hotelli- ja ravintola-alalle. Noin 162 000 hehtolitraa osapuolten vuoden 1999 tuotannosta myytiin kyseiselle alalle ⁽¹⁵⁾. Ulkomailta tuotiin noin 45 000 hehtolitraa olutta ⁽¹⁶⁾, josta osapuolet tai niiden jakelua harjoittavat tytäryhtiöt toivat noin 18 000 hehtolitraa ⁽¹⁷⁾. Näin ollen noin 75 prosenttia Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalla vuonna 1999 myydystä oluesta oli osapuolten tuottamaa, ja kun otetaan huomioon niiden harjoittama tuontioluen jakelu, niiden hallinnassa oli yli 85 prosenttia alan kokonaismyynnistä.
- (6) Enemmistö osapuolista arvioi Luxemburgissa sijaitsevien anniskelupaikkojen määräksi 3 500—3 800 ⁽¹⁸⁾. Kaikista anniskelupaikoista yli 2 100 on tehnyt viiden asianomaisen panimon kanssa yksinostosopimuksen (olutsopimuksen). Kunkin panimon kanssa sopimuksen tehneiden anniskelupaikkojen määrä on kehittynyt vuosina 1990—1999 seuraavasti:

	1990	1995	1999
Bofferding:	[600—800]	[800—900]	[900—1 000]
Diekirch:	[500—600]	[500—600]	[500—600]
Mousel:	[500—600]	[500—600]	[500—600]
Wiltz:	[0—100]	[0—100]	[0—100]
Battin:	[0—100]	[0—100]	[0—100]
Osapuolten kanssa sopimuksen tehneiden anniskelupaikkojen kokonaismäärä ⁽¹⁾ :	1 945	2 103	2 121

⁽¹⁾ Lähde: alaviitteissä 7—12 mainitut osapuolten vastaukset.

1.4 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ

- (7) Kyseisen viiden panimon 8 päivänä lokakuuta 1985 tekemän sopimuksen ”tavoitteena on ennakoida ja sopia riitoja, joita suurherttuakunnassa saattaa ilmetä panimosopimusten eli niin kutsuttujen olutsopimusten vastavuoroisen noudattamisen ja turvaamisen yhteydessä” (1 artikla).
- (8) Panimoiden välisen sopimuksen 2 artiklassa tarkennetaan, että ”olutsopimuksella tarkoitetaan oikeudellisesta pätevydestä ja/tai kestosta ja/tai oikeusvaikutuksista riippumatta kirjallista sopimusta, jolla sopimuspuolena oleva panimo sopii anniskelupaikan kanssa, että jälkimmäinen hankkii yksinomaan luxemburgilaisia oluita, jotka luxemburgilainen panimo on valmistanut joko itse tai valmistuslisenssillä ja/tai joita luxemburgilainen panimo myy määrätyn ajan ja/tai määrätyn määrän”.

⁽¹³⁾ Lähde: alaviitteissä 7—12 mainitut osapuolten vastaukset.

⁽¹⁴⁾ Lähde: Bofferdingin 10.5.2000 toimittama vastaus (asiakirja nro 37800, s. 680—681).

⁽¹⁵⁾ Katso edellä johdanto-osan 3 kappaleessa mainitut luvut.

⁽¹⁶⁾ Lähteet: Bofferdingin 10.5.2000 toimittama vastaus, jota tukevat Diekirchin 2.8.2000 (asiakirja nro 37800, s. 1 109) ja Wiltzin 2.5.2000 (asiakirja nro 37800, s. 693) toimittamat vastaukset.

⁽¹⁷⁾ Lähde: Bofferdingin arvio vastauksessa, jonka se toimitti 3.4.2001 kysymyksiin, jotka komissio esitti 13.3.2001 pidetyn kuulemistilaisuuden jälkeen.

⁽¹⁸⁾ Lähde: alaviitteissä 7—12 mainitut osapuolten vastaukset, ja luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton (Fédération des Brasseurs Luxembourgeois) 22.5.2000 (asiakirja nro 37800, s. 699—701) toimittama vastaus. Vain yksi osapuoli, Battin, arvioi Luxemburgin anniskelupaikkojen määräksi noin 2 200.

- (9) Lisäksi luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton (Fédération des Brasseurs Luxembourgeois) 7 päivänä lokakuuta 1986 pitämän kokouksen pöytäkirjan⁽¹⁹⁾ (jota on muutettu 2 päivänä joulukuuta 1986 pidetyn kokouksen pöytäkirjalla⁽²⁰⁾) mukaan osapuolet sopivat panimoiden välisen sopimuksen 2 artiklassa määritellyn olutsopimus-termin laajemmasta tulkinnasta. Näiden liiton toimittamien pöytäkirjojen mukaan sovittiin, että "olutsopimukseen rinnastetaan:

— vuokrasopimuksen tekeminen ja osallistuminen kahvilan varusteiden rahoittamiseen — ilman että olutsopimusta mainitaan erikseen: esimerkiksi kun panimo X vuokraa rakennuksen ja rahoittaa osittain rakennuksen kunnostamisen sen käyttötarkoitukseen, muttei tee tai onnistu tekemään sopimusta omistajan kanssa,

— panimo hankkii anniskelupaikkaluvan⁽²¹⁾, ilman että olutsopimusta mainitaan erikseen.

Edellä olevien kahden tulkinnan on katsottava kuuluvan panimoiden väliseen sopimukseen."

Tulkinta vahvistettiin kirjeessä, jonka Wiltz lähetti 23 päivänä lokakuuta 1991 luxemburgilaisten oluenpanijoiden liitolle⁽²²⁾: "oluenpanijat sopivat, että olutsopimukseen rinnastetaan:

— vuokrasopimuksen tekeminen,

— kaikenlaiset panimon hankkimat anniskelupaikkaluvat".

On myös syytä tuoda esiin, että jokaisessa kokouspöytäkirjassa painotetaan näiden panimoiden välisen sopimuksen tulkintojen luottamuksellisuutta. Lisäksi 7 päivänä lokakuuta 1986 pidetyn kokouksen pöytäkirjassa todetaan oluenpanijoiden sopineen, ettei panimoiden välisen sopimuksen tulkintaa koskevia asiakirjoja mainita ja että toteutettaessa "olutsopimukseen liittyvää toimintaa ei viitata näihin asiakirjoihin".

- (10) Panimoiden välisen sopimuksen 3 artiklassa luetellaan erilaiset vähittäismyyjäryhmät, joita voidaan vaatia noudattamaan olutsopimusta. Näihin kuuluvat anniskelupaikkojen, täysihoitoloiden, leirintäalueiden ja kaikkien muiden oluenmyyntipisteiden omistajat sekä oluen jälleenmyyjät.
- (11) Sopimuksen 4 artiklassa esitetään, että "sopimuspuolina olevat panimot kieltäytyvät itse ja sitoutuvat kieltämään tukkumyyjiään myymästä olutta anniskelupaikkaan, joka kuuluu tämän sopimuksen mukaan toiselle sopimuspuolella olevalle panimolle".
- (12) Lisäksi 4 artiklassa tarkennetaan, että jos jälleenmyyjä rikkoo toistuvasti sopimusta, toimitaan seuraavasti: "sopimuspuolella oleva panimo ilmoittaa asiakkaansa myyneen kilpailevan panimon olutta ja tekee tarpeen vaatiessa asiakkaalle selväksi hankintasopimuksen ehdot. Panimo ilmoittaa sopimuksesta myös tukkumyyjälle ja varoittaa tätä jatkamasta oluttoimituksia. Samalla panimo pyytää kilpailevaa panimoa ottamaan yhteyttä omaan tukkumyyjiinsä ja kieltämään tältä kaikki toimitukset asiakkaalle, jolla on olutsopimus toisen panimon kanssa, jotta välttyttäisiin kilpailevan panimon osallistumiselta tukkumyyjän toimiin".
- (13) Panimoiden välisen sopimuksen 5 artiklan nojalla kukin "sopimuspuolella oleva panimo sitoutuu, ennen kuin se sopii oluen toimittamisesta ja/tai toimittaa olutta jälleenmyyjälle, joka on aiemmin hankkinut oluensa toiselta panimolta, selvittämään, onko tällä jälkimmäisellä olutsopimus kyseisen jälleenmyyjän kanssa". Panimo, joka on jättänyt tekemättä ennakkotiedustelun, joutuu maksamaan jälleenmyyjän oluetoimittajalle sakon, joka vastaa 100:aa hehtolitralta "Pils"-olutta (6 artikla).

⁽¹⁹⁾ Asiakirja N:o 37800, s. 616—618.

⁽²⁰⁾ Asiakirja N:o 37800, s. 620—624.

⁽²¹⁾ Anniskelupaikan toimilupa.

⁽²²⁾ Asiakirja N:o 37800, s. 628.

- (14) Siinä tapauksessa että sopimuspuolena oleva panimo — vaikka sille on ilmoitettu sitoumuksesta — tekee sopimuksen sellaisen jälleenmyyjän kanssa tai toimittaa olutta sellaiselle jälleenmyyjälle, jolle toinen sopimuspuolena oleva panimo toimittaa jo olutta, panimoiden välisen sopimuksen 7 artiklassa määrätään, että uusi sopimuspuolena oleva panimo joutuu maksamaan vanhalle toimittajalle korvauksen, joka vastaa 750:tä hehtolitralta ”Pils”-olutta ilman, että tämä rajoittaa välimiesmenettelyssä määrättävää lisäkorvausta.
- (15) Vastaväitteen tai riidan tapauksessa luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton johtaja kutsuu panimon pyynnöstä osapuolet koolle sovittelua varten, ja jos sovintoon ei päästä, riita käsitellään välimiesmenettelyssä (8 ja 9 artikla).
- (16) Panimoiden välisen sopimuksen 11 artiklassa esitetään, että jos sopimuspuolena oleva panimo sulautuu ulkomaisen panimon kanssa tai jos ulkomainen panimo saa osake-enemmistön kautta määräysvallan sopimuspuolena olevassa panimossa, sopimus voidaan irtisanoa ulkomaisen panimon osalta. Sama koskee sopimuspuolena olevan panimon yhteistyötä ulkomaisen panimon kanssa, mikä mahdollistaa ulkomaisten oluiden jakelun luxemburgilaisille jälleenmyyjille.
- (17) Panimoiden välisen sopimuksen 12 artiklan mukaan sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimuksen 11 artiklassa esitettyjen tapausten ulkopuolella, sopimuspuolena olevat panimot saavat irtisanoutua sopimuksesta vain annettuaan kirjatulla kirjeellä ennakoilmoituksen 12 kuukautta aiemmin. On myös syytä tuoda esiin, että panimot ovat tehneet vuodesta 1938 lähtien peräkkäisiä sopimuksia, joiden tavoite on ollut sama ja osapuolet ovat olleet pääosin samoja ⁽²³⁾.
- (18) Panimoiden välistä sopimusta täydentää aiejulistus, jonka viisi sopimuspuolena olevaa panimoa allekirjoittivat 8 päivänä lokakuuta 1985 ⁽²⁴⁾ ja jossa tarkennetaan, että Battin ”ei riko 2 artiklaa jakelemalla nykyisessä muodossa ja nykyisten ehtojen mukaisesti olutta, jonka valmistaa sen saksalainen päämies Bitburger Brauerei Th. Simon”. Aiejulistuksessa tarkennetaan, että ”jos jakelun muotojen ja ehtojen muuttaminen tai sen määrän merkittävä lisääntyminen häiritsee tulevaisuudessa nykyistä jakelun tasapainoa, sopimus voidaan irtisanoa Battin-panimon osalta”.
- (19) Panimoiden välistä sopimusta täydennettiin vielä 2 päivänä joulukuuta 1986 toisella aiejulistuksella ⁽²⁵⁾, jossa sopimuspuolina olevat panimot ”ilmoittavat haluavansa varata kaupankäynnin ja hankintasopimuksen tekemisen etuoikeuden luxemburgilaisille kollegoilleen, jos sopimuspuolena olevan panimon kirjallisten todisteiden perusteella voidaan olettaa, että jokin sen asiakkaista neuvotelee ja valmistautuu tekemään hankintasopimuksen ulkomaisen panimon kanssa”. Lisäksi julistuksessa esitetään korvausjärjestelyä tapauksiin, joissa sopimuspuolena oleva panimo onnistuu etuoikeusjärjestelmän ansiosta tekemään hankintasopimuksen toisen sopimuspuolena olevan panimon entisen asiakkaan kanssa. Tässä tapauksessa hankintasopimuksen tekävä panimo tarjoaa sopimusta aiemmin hallussaan pitäneelle panimolle vastineeksi oman asiakkaansa, joka on vastaavanlaisessa asemassa.

1.5 SOPIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

- (20) Komission saamista asiakirjoista ilmenee, että kaikki osapuolet Wiltziä lukuun ottamatta ovat soveltaneet panimoiden välisen sopimuksen 5 artiklaa (velvollisuus selvittää olutsopimuksen olemassaolo ennen toimituksia vähittäismyyjille) ⁽²⁶⁾. Esimerkkinä voidaan mainita:
- a) Bofferdingin ja Diekirchin välinen kirjeenvaihto huhtikuussa ⁽²⁷⁾ Differdangessa sijaitsevan anniskelupaikan olutsopimuksen olemassaolosta;
 - b) kirje, jonka Bofferding lähetti Diekirchille 20 päivänä toukokuuta 1996 ⁽²⁸⁾ tiedustellakseen Rosportissa sijaitsevan anniskelupaikan mahdollisesta olutsopimuksesta;
 - c) kirje, jonka Bofferding lähetti Mouselille 7 päivänä helmikuuta 1997 ⁽²⁹⁾ varmistaakseen ettei [anniskelupaikan nimi] -nimisellä anniskelupaikalla ollut enää olutsopimusta, sekä 21 päivänä helmikuuta 1997 ⁽³⁰⁾ lähetetty myönteinen vastaus;

⁽²³⁾ *Lähde:* Interbrewin asianajajien kirje, 23.3.2000 (asiakirja nro 37800, s. 476—477).

⁽²⁴⁾ Asiakirja nro 37800, s. 20.

⁽²⁵⁾ Asiakirja nro 37800, s. 21.

⁽²⁶⁾ Ks. johdanto-osan 13 kappale.

⁽²⁷⁾ Asiakirja nro 37800, s. 249—250.

⁽²⁸⁾ Asiakirja nro 37800, s. 449.

⁽²⁹⁾ Asiakirja nro 37800, s. 131.

⁽³⁰⁾ Asiakirja nro 37800, s. 132.

- d) Battinin vastaus komission tietopyyntöön ⁽³¹⁾, jossa tämä panimo myöntää tiedustelleensa kaksi tai kolme kertaa toiselta panimolta, oliko jollain asiakkaalla sopimusta, ja jossa Battin myöntää, että "asianomainen panimo lähetti tuolloin faksilla vastauksen, josta ilmenivät tarpeelliset tiedot ja oikea etenemistapa";
- e) Bofferdingin vastaus komission tietopyyntöön ⁽³²⁾, jossa tämä panimo tarkentaa, että "useimmissa tapauksissa noudatettiin ennalattieidustelun sääntöä".
- (21) Kun tarkastellaan panimoiden välisen sopimuksen sovittelu- ja välimiesmenettelyä koskevan 8 ja 9 artiklan täytäntöönpanoa, Diekirch ilmoitti neljästä kiistastaan ⁽³³⁾ Bofferdingin kanssa, jotka koskivat jommankumman panimon olutsopimuksen olemassaoloa tai sovellettavuutta. Kiistat sijoittuvat seuraaviin ajanjaksoihin:
- a) joulukuusta 1992 elokuuhun 1996 (asia: Kaylissa sijaitseva [anniskelupaikan nimi]);
- b) tammikuusta 1996 elokuuhun 1996 (asia: [anniskelupaikan nimi]);
- c) kesäkuusta 1996 elokuuhun 1996 (asia: Differdangessa sijaitseva [anniskelupaikan nimi]);
- d) marraskuusta 1993 huhtikuuhun 1998 (asia: Diekirchissä sijaitseva [anniskelupaikan nimi]).
- (22) Bofferding myöntää turvautuneensa panimoiden välisen sopimuksen 8 artiklaan [anniskelupaikan nimi] koskevassa riita-asiassa ⁽³⁴⁾ ja tarkentaa, että asia ratkaistiin lokakuussa 1996 sopimalla näiden kahden panimon välisestä vähittäismyyntisopimusten vaihdosta.
- (23) Mousel toimitti myös luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton 29 päivänä maaliskuuta 1988 pitämän kokouksen pöytäkirjan ⁽³⁵⁾, jossa viitataan panimoiden välisen sopimuksen 5 artiklaan ja todetaan liiton johtajan puuttuneen kahden oluenpanijan väliseen riitaan kompromissin löytämiseksi.
- (24) Osapuolten riitojen aikana käymä kirjeenvaihto sisältää useita viittauksia panimoiden välisessä sopimuksessa määrättyihin velvollisuuksiin ja etenkin 4 artiklan (olutsopimusten takuu) rikkomisesta 7 artiklassa määrättyyn seuraamukseen. Esimerkiksi 30 päivänä heinäkuuta 1996 lähettämässään kirjeessä ⁽³⁶⁾ Diekirch valittaa Bofferdingin mainostaneen Diekirchissä sijaitsevan [anniskelupaikan nimi] -hotellin ulkopuolella, vaikka kyseisellä anniskelupaikalla on sopimus Diekirchin kanssa. Kirjeessä todetaan, että "toimintatapa on selvästi panimoiden välisen sopimuksen vastainen. Panimoiden välisen sopimuksen 7 artiklan nojalla Diekirch pyytää Bofferdingia maksamaan sopimuksen mukaisena korvauksena 750 hehtolitraa \times 4 590 = 3 442 500 frangia". Diekirch syyttää Bofferdingia 5. kesäkuuta 1996 ⁽³⁷⁾ "panimoiden välisen sopimuksen räikeästä rikkomisesta" Differdangessa sijaitsevaan kahvilaan liittyvässä asiassa ja vaatii "panimoiden välisen sopimuksen 7 artiklassa määrätyn korvauksen" maksamista. Lopuksi kirjeessä, jonka Bofferding lähetti 16 päivänä huhtikuuta 1996 luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton johtajalle ⁽³⁸⁾ ja joka liittyy Wahlhausenissa sijaitsevaan kahvilaan "Am Chalet", Bofferding vaatii "panimoiden välisessä sopimuksessa määrättyjen seuraamusten langettamista" Diekirchille.
- (25) On myös syytä tuoda esiin, että Bofferdingin ja Diekirchin edustajien välisessä sovittelutapaamisessa, joka pidettiin 19 päivänä maaliskuuta 1996 luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton johtajan läsnäollessa, liiton johtaja ilmoitti kokouksesta laaditun pöytäkirjan ⁽³⁹⁾ mukaan, että: "... vaikka panimoiden välisen sopimuksen määräyksillä ei ole oikeudellista arvoa, niiden henki hallitsee. Tärkeintä on välttää panimoiden suhteiden katkeaminen ja etenkin siitä seuraava oikeudellinen tuomio ja ulkomaisten panimoiden tuleminen markkinoillemme."

⁽³¹⁾ Battinin 10.3.2000 lähettämä vastaus.

⁽³²⁾ Bofferdingin 13.3.2000 lähettämä vastaus.

⁽³³⁾ Diekirchin 13.3.2000 lähettämä vastaus.

⁽³⁴⁾ Bofferdingin 13.3.2000 lähettämä vastaus.

⁽³⁵⁾ Asiakirja nro 37800, s. 70—71.

⁽³⁶⁾ Asiakirja nro 37800, s. 216.

⁽³⁷⁾ Asiakirja nro 37800, s. 252.

⁽³⁸⁾ Asiakirja nro 37800, s. 337—338.

⁽³⁹⁾ Asiakirja nro 37800, s. 339.

- (26) Lopuksi on syytä todeta, ettei yksikään sopimuspuolena olevista panimoista ollut virallisesti irtisanoutunut sopimuksesta ⁽⁴⁰⁾ ennen kuin komissio lähetti väitetiedoksiannon 2 päivänä lokakuuta 2000.

2 OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET

- (27) Interbrewin toimitettua komissiolle sopimustekstin ⁽⁴¹⁾ komissio lähetti tietopyynnöt sopimuspuolille ja luxemburgilaisten oluenpanijoiden liitolle. Komissio laati 29 päivänä syyskuuta 2000 tämän päätöksen kohteena olevaa neljää yritystä koskevan väitetiedoksiannon. Kaikki osapuolet Battinia lukuun ottamatta esittivät kirjalliset vastaukset komission väitteisiin. Bofferding ja Wiltz esittivät suullisia huomautuksia 13 päivänä maaliskuuta 2001 pidetyssä kuulemistilaisuudessa. Osapuolten huomautukset olivat pääosin seuraavanlaisia.

2.1 TARKOITUKSENA EI OLLUT RAJOITTA KILPAILUA

2.1.1 SOPIMUSPUOLINA OLEVIEN PANIMOIDEN OLUTSOPIMUSTEN VASTAVUOROISEEN NOUDATTAMISEEN LIITTYVÄT MÄÄRÄYKSET

- (28) Bofferding ja Wiltz korostavat, että panimoiden välisen sopimuksen tarkoituksena oli ”ennakoida ja sopia riitoja”, jotka liittyvät olutsopimusten vastavuoroiseen noudattamiseen ja turvaamiseen (sopimuksen 1 artikla). Panimot väittävät muun muassa, että sopimuksen tarkoituksena oli ratkaista eräitä ongelmia, joita Luxemburgin oikeuskäytäntö aiheutti olutsopimusten soveltamisen alalla (ks. johdanto-osan 30—33 kappale).
- (29) Bofferding ja Wiltz myöntävät kuitenkin, että panimoiden välistä sopimusta sovellettiin myös joihinkin panimoiden ja vähittäismyyjien välisiin suhteisiin, joihin ei liity mitään toimitussopimusta tai olutsopimusta, silloin kun panimo vain rahoittaa anniskelupaikan tarpeistoja tai hankkii anniskelupaikkaluvan tekemättä sopimusta vähittäismyyjän kanssa tai vaatimatta tältä yksinostosopimusta ⁽⁴²⁾. Bofferding ilmoittaa, että sopimusta muutettiin tällä tavoin Diekirchin johtavan asianajajan pyynnöstä. Asianajaja pelkäsi kuuleman mukaan, että Bofferding sijoittaa vuokrasuhteessa olevaan kahvilaan ja tekee yksinostosopimuksen saksalaisen Binding-panimon kanssa, johon sillä oli hyvät suhteet. Bofferding lisää, ettei se aikonut toimia näin eikä määräystä ole koskaan sovellettu.
- (30) Panimoiden välisen sopimuksen soveltamisessa toimitussopimuksiin, joihin sisältyy 2 artiklan mukainen olutsopimus, on syytä erottaa toisistaan kaksi tilannetta. Ensimmäinen koskee sopimuksia, jotka olivat Ranskan oikeuskäytännöstä vaikutteita saaneen Luxemburgin oikeuskäytännön mukaan mitättömiä. Sopimuksen teon aikaan luxemburgilaiset tuomioistuimet mitätöivät olutsopimukset määrien ja hintojen määrittämättä jättämisen takia (eli panimon toimittamia määriä tai vähittäismyyjän maksamia hintoja ei ollut määritetty eikä voitu määrittää). Bofferdingin mukaan sen jälkeen, kun Ranskan oikeuskäytäntöä muutettiin 1 päivänä joulukuuta 1995 ⁽⁴³⁾, Luxemburgissa ei enää ole vedottu määrien tai hintojen määrittämättä jättämiseen, ja maaliskuussa 1996 annetussa ensimmäisen oikeusasteen päätöksessä ⁽⁴⁴⁾ vahvistettiin Ranskassa tehty muutos. Aikaisemman oikeuskäytännön perusteella vilpillinen vähittäismyyjä, joka oli saanut taloudellisia etuja panimolta, jonka kanssa se oli tehnyt olutsopimuksen, saattoi salata olutsopimuksen olemassaolon ja tehdä edullisempaan hintaan sopimuksen toisen panimon kanssa. Vähittäismyyjä tiesi, ettei ensimmäinen panimo voisi pyytää rahojaan takaisin, sillä sen sopimus oli mitätön. Osapuolten mukaan sopimusta sovellettiin kaikkiin olutsopimuksiin ”niiden oikeudellisesta pätevyydestä ja/tai kestosta ja/tai oikeusvaikutuksista riippumatta” (sopimuksen 2 artikla) vain tästä oikeuskäytännöstä johtuvien riitojen ehkäisemiseksi. Osapuolet katsovat näin ollen, ettei tämä ilmaus lisännyt mitenkään niiden velvoitteita.

⁽⁴⁰⁾ Ks. panimoiden välisen sopimuksen irtisanomismenettelyyn liittyvä 17 kohta.

⁽⁴¹⁾ Ks. johdanto-osan 2 kappale.

⁽⁴²⁾ Ks. johdanto-osan 9 kappale.

⁽⁴³⁾ Cour de Cassationin 1.12.1995 antamat tuomiot asioissa Atlantique de Téléphone v. Sunaco, Cofratel vastaan Bechtel France, Vassali vastaan Gagnaire ja Société Le Montparnasse v. GST Alcatel Bretagne, Gazette du Palais, 8.12.1995.

⁽⁴⁴⁾ Tribunal d'arrondissement de Luxembourgien kaupallinen tuomio II N:o 180/96 asiassa Brasserie Nationale v. Jacoby, 6.3.1996.

- (31) Bofferding lisää, että sopimuksen sovitteluun ja välimiesmenettelyyn liittyvät 8 ja 9 artikla ohittivat joka tapauksessa 2 artiklan tässä ensimmäisessä tilanteessa. Riitatapauksessa artikkelit olisivat varmistaneet, että sovelletaan oikeudellisia sääntöjä, myös niitä, jotka liittyvät olutsopimusten pätevyYTEEN. Lopuksi Bofferding väittää, että silloin kun se sovelsi 5 artiklassa määrättyä ennalta tiedustelun järjestelmää, se pyysi nähtäväkseen jäljennöksen toisen panimon olutsopimuksesta, eikä se noudattanut kuin voimassa olleita ja päteviä yksinostosopimuksia (määrien ja hintojen määrittelemättömyyskysymyksen salliessa).
- (32) Toinen tilanne koskee Luxemburgin siviilioikeuden perusteella päteviä toimitussopimuksia. Näiden sopimusten yhteydessä Bofferding selittää, että Luxemburgin oikeuskäytäntö aiheutti — ja aiheuttaa yhä — muita ongelmia. Ensinnäkin panimo, joka tekee olutsopimuksen sellaisen vähittäismyyjän kanssa, jolla on jo voimassa oleva olutsopimus toisen panimon kanssa — esimerkiksi siksi, että vähittäismyyjä salaa sopimuksen olemassaolon — asettaa itsensä alttiiksi kolmansien oikeustoimille. Panimo osallistuu vähittäismyyjän ensimmäisen sopimuksen rikkomiseen ja on yhteisesti vastuussa tämän kanssa. Lisäksi luxemburgilaisilla panimoilla ei osapuolten mukaan ole tehokkaita oikeudellisia keinoja olutsopimustensa noudattamisen takaamiseksi. Luxemburgin siviilioikeudessa määrätään vain vahingonkorvausten maksamisesta sopimusten rikkomisen yhteydessä, eikä se tarjoa oluenpanijalle mahdollisuutta valvoa sopimuksen noudattamista täytäntöönpanoa koskevalla pyynnöllä. Välimiesmenettely ei ole myöskään tehokas väline, ja oikeuteen haastaminen johtaisi vähintään kolme vuotta kestävään menettelyyn.
- (33) Bofferding arvioi, että jos pätevien toimitussopimusten tapauksessa esiintyy kilpailunrajoituksia, se johtuu yksinomaan toimitussopimusten sisältämisestä vähittäismyyjien yksinostositoumuksista, ei panimoiden välisestä sopimuksesta. Tämän osapuolen mukaan olutsopimuksen raukeamisen jälkeen ei ollut mitään turvaa, ja vähittäismyyjä saattoi milloin tahansa irtisanoa sopimuksensa ja kantaa teon seuraukset. Bofferding lisää, ettei kilpailusääntöjen tavoitteena tai seurauksena voi olla sopimusten rikkomisen helpottaminen.
- (34) Bofferding arvioi vielä, ettei sopimuksen tarkoituksena voida tulkita olevan kilpailun rajoittaminen, sillä tällaiseksi katsotaan yleensä vain hinnoista sopiminen tai ehdoton aluejako. Se esittää muun muassa, ettei komissio voi todeta tarkoituksellista kilpailun rajoittamista tutkimatta sopimuksen oikeudellisia ja taloudellisia puitteita sekä osapuolten toimintatapoja. Bofferding vetoaa tässä yhteydessä asioissa IAZ ⁽⁴⁵⁾ ja Volkswagen ⁽⁴⁶⁾ annettuihin tuomioihin.

2.1.2 ULKOMAISIA PANIMOITA (SOPIMUKSEN KOLMANSIA OSAPUOLIA) KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

- (35) Ulkomaisia panimoita koskevia panimoiden välisen sopimuksen 11 ja 12 artiklaa ei ole Bofferdingin mukaan koskaan sovellettu. Kyseisen panimon mukaan luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton johtajan ulkomaisia panimoita koskeva huomio ⁽⁴⁷⁾ on merkityksetön eikä sido muita kuin häntä itseään.
- (36) Wiltz ihmettelee, miten sopimuspuolina olevat panimot olisivat voineet varata itselleen kaupan käynnin etuoikeuden kuulemismenettelyn kautta, kun otetaan huomioon, että olutsopimus tehdään panimon ja vähittäismyyjän välillä ja vähittäismyyjä on vapaa hyväksymään parhaan tarjouksen yhtä hyvin luxemburgilaiselta tai ulkomaiseltakin panimolta.
- (37) Wiltz korostaa lisäksi, ettei ulkomaisen panimon kanssa sulautuvan tai yhteistyötä tekevän osapuolen sopimuksen irtisanomisen mahdollistava 11 artikla vaikuta kilpailuun, sillä kyse on mahdollisuudesta, ei velvoitteesta. Bofferdingin tavoin Wiltz katsoo, ettei luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton johtajan huomautuksella ole mitään merkitystä.

⁽⁴⁵⁾ Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa 96—102, 104, 105, 108 ja 110/82, IAZ International Belgium ym., v. komissio, 8.11.1983 antama tuomio (Kok. 1983, s. 3369, 23—25 kohta).

⁽⁴⁶⁾ Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-62/98, Volkswagen v. komissio, 6.7.2000 antama tuomio (Kok. 2000, s. II-2707, 178 kohta).

⁽⁴⁷⁾ Ks. johdanto-osan 25 kappale.

2.2 KILPAILUA EI OLE RAJOITETTU TUNTUVASTI

- (38) Bofferding katsoo, ettei komissio ole todistanut väitettyjen kilpailunrajoitusten olevan tuntuvia eikä se ole määritellyt merkityksellisiä markkinoita tai analysoinut markkinoiden rakennetta ja osapuolten asemaa näillä markkinoilla.
- (39) Bofferding ja Wiltz vetoavat myös komission tiedonantoon vähämerkityksisistä sopimuksista ⁽⁴⁸⁾, jotka eivät kuulu EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan määräysten soveltamisalaan (jäljempänä 'de minimis -tiedonanto'), ja etenkin tiedonannon 19 kohtaan, jonka mukaisesti komissio ei sovelle perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohtaa pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) välisiin sopimuksiin. Lisäksi Bofferding väittää, ettei tähän tapaukseen voida soveltaa de minimis -tiedonannon 20 kohdassa esitettyä varausta, joka antaa komissiolle mahdollisuuden puuttua pk-yritysten välisiin sopimuksiin silloin, kun ne haittaavat merkittävästi kilpailua kyseisten markkinoiden merkittävällä osalla.

2.3 SOPIMUKSEN TOIMEENPANO

- (40) Bofferding väittää, että sopimuksen toimeenpano rajoittui ennalta tiedustelun sääntöön ja yhteen sovitellutapaukseen eikä ulkomaisia panimoita koskevia määräyksiä ole sovellettu.
- (41) Wiltz väittää, ettei se ole soveltanut yhtään sopimuksen määräystä, ja toteaa, ettei 11 artiklaa sovellettu Diekirchia ja Mouselia vastaan, vaikka ne tekivät yhteistyötä Interbrewin kanssa.

2.4 VAIKUTUSTEN PUUTTUMINEN

- (42) Bofferding katsoo, ettei sopimuksella ole ollut mitään vaikutusta sen enempää osapuolten väliseen kilpailuun kuin jäsenvaltioiden väliseen kauppaankaan. Todellisten vaikutusten kannalta Bofferding viittaa muun muassa joidenkin sopimuspuolena olevien panimoiden markkinaosuuksien vaihteluihin, tuonnin kasvuun sopimuksen voimassaolon aikana sekä tuonnin suhteellisen korkeaan tasoon verrattuna joidenkin muiden jäsenvaltioiden tilanteeseen. Wiltz huomauttaa, että oluen tuonti Luxemburgiin kasvoi vuosien 1989 ja 1998 välisenä aikana 200 prosenttia ja että Interbrew pääsi sopimuksesta huolimatta Luxemburgin markkinoille.
- (43) Mahdollisista vaikutuksista valtioiden väliseen kauppaan Bofferding katsoo, että jotta yhden ainoan jäsenvaltion alueelle rajoittuva sopimus voisi vaikuttaa valtioiden väliseen kauppaan, sen pitäisi vaikuttaa hintoihin tai eristää kansalliset markkinat toisistaan. Bofferdingin mielestä komissio ei voi tyytyä viittaamaan sopimuksen tarkoitukseen tai sopimuspuolten myyntiosuuksiin kyseisellä alalla. Se katsoo lopuksi, ettei komissio ole osoittanut, miten panimoiden keskenään sopimat ja vähittäismyyjiin kohdistamat rajoitukset voisivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

3 OIKEUDELLINEN ARVIOINTI

3.1 PERUSTAMISSOPIMUKSEN 81 ARTIKLAN 1 KOHDAN RIKKOMINEN

- (44) Perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa määrätään, että "yhteismarkkinoille soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset yritysten väliset sopimukset (...), jotka ovat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla ja erityisesti sellaiset (...), joilla jaetaan markkinoita (...)".

3.1.1 YRITYSTEN VÄLINEN SOPIMUS

- (45) Panimoiden välinen sopimus on perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sopimus.
- (46) Edellä 3 kohdassa mainitut viisi panimoiden välisen sopimuksen osapuolta (joista kaksi on tällä välin sulautunut) ovat perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja yrityksiä.

⁽⁴⁸⁾ EYVL C 372, 9.12.1997, s. 13.

3.1.2 KILPAILUN TARKOITUKSELLINEN RAJOITTAMINEN

- (47) Panimoiden välisen sopimuksen ensisijainen tarkoitus on rajoittaa sopimuspuolina olevien panimoiden välistä kilpailua säilyttämällä kunkin hotelli- ja ravintola-alan asiakkaat Luxemburgissa. Tämä käy ilmi panimoiden välisen sopimuksen 4 ja 5 artiklasta sekä 6 ja 7 artiklasta, joissa määrätään seuraamuksia määräysten rikkomisesta (ks. johdanto-osan 48—66 kappale). Lisäksi panimoiden välisellä sopimuksella pyritään haittaamaan ulkomaisten panimoiden pääsyä Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalle. Tämä toinen kilpailun tarkoituksellisen rajoittamisen muoto ilmenee erityisesti sopimuksen liitteenä olevasta toisesta julistuksesta (ks. johdanto-osan 67—73 kappale).

3.1.2.1 Luxemburgilaisten panimoiden välisen kilpailun rajoittaminen

- (48) Panimoiden välisen sopimuksen 4 artiklassa kielletään jyrkästi kaikkia sopimuspuolena olevia panimoita ja niiden jälleenmyyjä toimittamasta olutta muille luxemburgilaisille panimoille "taattuihin" anniskelupaikkoihin⁽⁴⁹⁾. Komissio korostaa, että kieltoa sovelletaan kolmessa tapauksessa ja jokaisessa näistä tapauksista rajoitetaan kilpailua:

- 1) toimitussopimusta tai olutsopimusta ei ole (ks. johdanto-osan 50 ja 51 kappale);
- 2) olutsopimus on mitätön tai se ei ole lainvoimainen (ks. johdanto-osan 52—55 kappale);
- 3) olutsopimus on pätevä (ks. johdanto-osan 56—58 kappale).

Komissio korostaa lisäksi, että kyseisiä kilpailunrajoituksia on pidettävä tarkoituksellisina riippumatta oikeudellisesta yhteydestä, johon ne on — osapuolten mukaan — asetettava (ks. johdanto-osan 59—63 kappale).

- (49) Panimoiden välisen sopimuksen 5 artiklaa, joka liittyy ennakkotiedustelumenettelyyn, on tarkasteltava yhdessä 4 artiklan kanssa, sillä sen tarkoituksena on varmistaa 4 artiklan tehokas soveltaminen (katso jäljempänä 64 kappale).

1. Toimitussopimusta tai olutsopimusta ei ole

- (50) Sopimuksen 4 artiklassa esitettyä kieltoa sovelletaan ensinnäkin silloin, kun sopimuspuolena oleva panimo rahoittaa anniskelupaikan laitteita tai hankkii anniskelupaikkaluvan, muttei tee vähittäismyyjän kanssa sopimusta tai vaadi tältä yksinostosopimusta⁽⁵⁰⁾. Tässä tilanteessa kilpailun rajoittaminen on ilmeistä: panimoiden välinen sopimus estää vähittäismyyjää, jolle luxemburgilainen panimo toimittaa olutta ilman yksinostosopimusta, hankkimasta olutta muilta luxemburgilaisilta panimoilta. Täten ensimmäinen panimo säilyttää asiakaskuntansa ja vähittäismyyjän ja muiden panimoiden toimintamahdollisuuksia rajoitetaan.

- (51) Komissio katsoo, ettei Bofferdingin esittämä perustelu panimoiden välisen sopimuksen soveltamiselle ensimmäisessä tapauksessa ole vakuuttava⁽⁵¹⁾. On ensinnäkin vaikea ymmärtää, miksi Diekirch laajentaisi panimoiden välisen sopimuksen tarjoaman turvan sopimuksiin, jotka rahoittaa sen kilpailija, Bofferding, ja jotka tekee ulkomainen panimo, Binding. Toiseksi muutos ei vaikuta sopivan väitettyyn tarkoitukseen: sen sijaan että se kohdistuisi nimenomaan kolmansia panimoita koskevaan liiketoimintaan, se laajentaa yleisesti olutsopimuksen määritelmää. Mainittakoon lopuksi, että Bofferdingin esittämät perustelut, jotka koskevat oikeuskäytännön vaikutuksia, eivät selvästikään kata tätä ensimmäistä tapausta.

⁽⁴⁹⁾ Ks. johdanto-osan 11 kappale.

⁽⁵⁰⁾ Ks. 9 kappaleessa esitetty tulkinta, josta sopimuspuolet sopivat 7. lokakuuta 1986 ja 2. joulukuuta 1986 pidetyissä kokouksissa.

⁽⁵¹⁾ Ks. 29 kappale.

2. Olutsopimus on mitätön tai se ei ole lainvoimainen

- (52) Sopimuksen 4 artiklan sisältämää kieltoa sovelletaan myös tapaukseen, jossa sopimuspuolena oleva panimo tekee yksinostosopimuksen, joka ei ole laillisesti pätevä tai joka ei ole lainvoimainen ("oikeudellisesta pätevydestä ja/tai kestosta ja/tai oikeusvaikutuksista riippumatta" ⁽⁵²⁾). Näissä tapauksissa panimoiden väliset sopimukset ylittävät lain asettamat rajoitukset, sillä osapuolet velvoitetaan noudattamaan olutsopimuksia, jotka joko eivät ole kansallisen siviilioikeuden tai kilpailuoikeuden sääntöjen mukaan päteviä tai lainvoimaisia esimerkiksi panimon rikottua sopimusvelvoitteitaan vähittäismyymyjä kohtaan. Osapuolet rajoittavat näin toimintamahdollisuuksiaan ja hankkivat asiakaskunnan säilyttämisen ja oikeusvarmuuden alalla etuja, joita ne eivät saisi tavallisissa kilpailuolosuhteissa.
- (53) Ensinnäkin on virheellistä väittää — kuten Bofferding tekee ⁽⁵³⁾ — ettei 2 artikla lisää millään tavoin osapuolten oikeudellisia velvoitteita. Päinvastoin, jos panimoiden välinen sopimus velvoittaa osapuolet noudattamaan yksinostosopimuksia, jotka ovat Luxemburgin voimassa olevan oikeuskäytännön mukaan mitättömiä, se ylittää selkeästi kansallisten tuomioistuimien siviilioikeuden tulkinnan mukaiset velvoitteet. Lisäksi Bofferdingin väitteet ovat ristiriitaisia, kun se väittää yhtäältä, että 2 artiklan ainoa tarkoitus oli ratkaista oikeuskäytännön aiheuttama sopimusten mitätöinnin ongelma, ja toisaalta, että riitatapauksissa sovitteluun ja väliesmenettelyyn liittyvät lausekkeet ohittavat tämän artiklan eli, että oikeussääntöjä, sopimusten pätevyyttä koskeva oikeussääntö mukaan luetuna, voitiin soveltaa ⁽⁵⁴⁾.
- (54) Myös oikeuskäytäntö, joka johti sopimusten mitätöintiin hintojen tai määrien määrittelemättömyyden takia, kumottiin Luxemburgissa maaliskuussa 1996. ⁽⁵⁵⁾ Osapuolet eivät kuitenkaan lakkautaneet tuolloin panimoiden välistä sopimusta.
- (55) Lisäksi toisin kuin osapuolet väittävät ⁽⁵⁶⁾, ilmaus "oikeudellisesta pätevydestä ja/tai kestosta ja/tai oikeusvaikutuksista riippumatta" ei koske ainoastaan sopimuksia, jotka ovat mitättömiä hintojen tai määrien määrittelemättömyyden takia. Tämä yleisluonteinen ilmaus laajentaa 4 artiklan takuun myös sopimuksiin, jotka ovat mitättömiä tai lainvoimattomia aivan muista syistä. Esimerkiksi Bofferdingin asianajaja vetosi panimoiden välisen sopimuksen sovellettavuuteen ⁽⁵⁷⁾ riidassa, joka koski vähittäismyyjän ennen aikaista olutsopimuksen irtisanomista ⁽⁵⁸⁾ eikä sen hintojen tai määrien määrittelemättömyydestä johtuvaa mitättömyyttä. Täten Bofferdingin väite, että se sovelsi panimoiden välistä sopimusta vain voimassa oleviin ja päteviin sopimuksiin (määrien ja hintojen määrittelemättömyyskysymyksen salliessa) ⁽⁵⁹⁾, ei pidä paikkaansa. Joka tapauksessa se, että yksi sopimuksen osapuolista päättää yksipuolisesti rajoittaa sopimuksen täytäntöönpanon joihinkin tapauksiin, ei vaikuta sopimuksen tulkintaan. Jos osapuolet olivat halunneet ratkaista vain oikeuskäytännön aiheuttaman ongelman, ne olisivat voineet käyttää paremmin soveltuvaa ilmausta.

3. Olutsopimus on pätevä

- (56) Panimoiden välisen sopimuksen 4 artiklaa sovelletaan myös olutsopimuksiin, jotka ovat päteviä ja lainvoimaisia. Näissäkin tapauksissa panimoiden välinen sopimus on rajoittavampi kuin kansallisen siviilioikeuden säännöt. Ensinnäkin sopimuspuolina oleville panimoille 4 artiklassa määrätty kieltö on laajempi kuin joillekin vähittäismyyjille määrätty kilpailukieltö. On tullut ilmi, että joidenkin

⁽⁵²⁾ Ks. 8 kappale.

⁽⁵³⁾ Ks. 30 kappale.

⁽⁵⁴⁾ Ks. 31 kappale.

⁽⁵⁵⁾ Ks. 30 kappale.

⁽⁵⁶⁾ Ks. 30 kappale.

⁽⁵⁷⁾ Ks. Bofferdingin asianajajan 19.8.1996 lähettämä kirje, asiakirja nro 37800, s. 324.

⁽⁵⁸⁾ Asiakirja nro 37800, s. 406 ja 418.

⁽⁵⁹⁾ Ks. 31 kappale.

osapuolten tekemät olutsopimukset⁽⁶⁰⁾ on laadittu perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta yksinostosopimusten ryhmiin 22 päivänä kesäkuuta 1983 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1984/83⁽⁶¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1582/97⁽⁶²⁾, ja etenkin sen 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Siinä annetaan mahdollisuus kieltää vähittäismyyjiä jakelemasta sellaisia muiden panimoiden oluita, jotka ovat samanlaisia kuin ne, joita sopimuspuolena oleva panimo toimittaa. Panimoiden välisen sopimuksen 4 artikla on rajoittavampi, sillä siinä kielletään olutlajista riippumatta ”kaikenlainen oluen myynti anniskelupaikassa, joka on taattu toiselle sopimuspuolena olevalle panimolle”. Näin olleen vähittäismyyjiä saattoi sopimuksen ehtojen mukaan ostaa muilta panimoilta olutlajeja, joita ei ollut tarkennettu sopimuksessa, mutta panimoiden välinen sopimus esti muita luxemburgilaisia panimoita toimittamasta sille näitä olutlajeja.

- (57) Toiseksi panimoiden välinen sopimus kieltää kaikki toimitukset anniskelupaikkaan, joka on taattu toiselle sopimuspuolena olevalle panimolle, vaikka siviilioikeudessa vahvistettu seuraamus tällaisista toimituksista rajoittuu — osapuolten mukaan — vahingonkorvausten maksamiseen⁽⁶³⁾. Vähittäismyyjiä saattaa eri syistä — olipa kyse sitten panimon palveluiden laadun huonontuminen tai uusien laitteiden, tuotteiden tai palveluiden tarve, johon panimo ei pysty vastaamaan tai ei halua vastata — haluta irtisanoa sopimuksensa tehdäksään hankintansa toiselta panimolta huolehtien sen kanssa taloudellisista seurauksista. Panimoiden välinen sopimus estää kuitenkin vähittäismyyjiä hyödyntämästä tätä välitysmahdollisuutta, sillä se kieltää kilpailevia panimoita toimittamasta tuotteita kyseiselle vähittäismyyjälle. Panimoiden välinen sopimus siis auttaa ylläpitämään panimoiden ja vähittäismyyjiä välisiä tehottomia suhteita.
- (58) On näin ollen virheellistä väittää — kuten Bofferding tekee⁽⁶⁴⁾ — että kilpailun rajoittuminen johtuu vain yksinostosopimuksesta tai että kyseessä on yhteisön kilpailusääntöjen soveltaminen sopimusten rikkomisen helpottamiseksi. Kyseessä on päinvastoin sen estäminen, että kilpailevat yritykset määräävät keskenään rajoituksia, jotka ylittävät siviilioikeuden säännöt. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan se, että kilpailua jollain alalla rajoitetaan kansallisella lainsäädännöllä — esimerkiksi säännöllä, joka rankaisee sellaista panimoa, joka rikkoo pätevää olutsopimusta toimittamalla tuotteita vähittäismyyjälle — ei oikeuta sopimusta, jossa määrätään ylimääräisiä rajoituksia ja seuraamuksia⁽⁶⁵⁾.
- (59) Panimoiden välinen sopimus rajoittaa tarkoituksellisesti kilpailua ensisijaisesti siitä syystä (mitä osapuolet eivät kiistä), että sitä sovelletaan myös tapauksissa, joissa ei ole toimitussopimusta tai olutsopimusta eivätkä nämä sopimukset siis voi olla minkään riidan aiheena (ks. johdanto-osan 50 kappale).
- (60) Toiseksi on syytä muistuttaa, että 8 päivänä lokakuuta 1985 tehtyä panimoiden välistä sopimusta ovat edeltäneet useat muut luxemburgilaisten panimoiden väliset sopimukset⁽⁶⁶⁾, esimerkiksi 1 päivänä syyskuuta 1966 tehty panimoiden välinen sopimus, johon osallistui kaikki tässä asiassa osallisina olevat yritykset, sekä Bofferdingin ja Mouselin 13 päivänä kesäkuuta 1975 ja 28 päivänä huhtikuuta 1983 tekemät sopimukset. Nämä aiemmat panimoiden väliset sopimukset velvoittivat jo sopimuspuolina olevat panimot kunnioittamaan täysin toistensa asiakaskuntia ilman, että niissä olisi viitattu yksinostosopimukseen tai mainittu oikeusvarmuuteen liittyvistä ongelmista. Panimoiden välisen sopimuksen tulkintaa ei voida irrottaa täysin historiallisesta yhteydestä. Tämä antaa aihetta kyseenalaistaa oikeusvarmuuden puuttumista koskevan perusteen, johon osapuolet ovat vedonneet oikeuttaakseen vuonna 1985 tehdyn panimoiden välisen sopimuksen.

⁽⁶⁰⁾ Ks. esimerkiksi Bofferdingin yksinostosopimukset, asiakirja nro 37800, s. 126—130 ja 145—149, Diekirchin lisäsopimus joulukuulta 1988, asiakirja nro 37800, s. 199—200, sekä Diekirchin toimitussopimus, asiakirja nro 37800, s. 342—347.

⁽⁶¹⁾ EYVL L 173, 30.6.1983, s. 5.

⁽⁶²⁾ EYVL L 214, 6.8.1997, s. 27.

⁽⁶³⁾ Ks. 32 kappale.

⁽⁶⁴⁾ Ks. 33 kappale.

⁽⁶⁵⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa 240, 241, 242, 261, 262, 268 ja 269/82, Stichting Sigarettenindustrie ym. v. komissio, 10.12.1985 antama tuomio (Kok. 1985, s. 3831).

⁽⁶⁶⁾ Ks. 17 kappale.

- (61) Kolmanneksi EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan mukainen sopimuksen tarkoituksen arviointi ei riipu osapuolten omista aikeista. Jos sopimus selkeästi rajoittaa tai vääristää kilpailua, kyse on tarkoituksellisesta rajoittamisesta, vaikka osapuolilla olisi ollut muita laillisia tarkoituksia ⁽⁶⁷⁾.
- (62) Neljänneksi komissio korostaa, ettei osapuolten mainitsema oikeusvarmuuden puute rajoitu Luxemburgin oluenteitoitus sopimuksiin. Sovellettavien kansallisten siviilioikeuden sääntöjen mukaan tämä ongelma koskee erilaisia sopimuksia eri teollisuudenaloilla ja eri jäsenvaltioissa. Se kuuluu kaupallisiin riskeihin, joihin yritysten on varauduttava. Jokaisen yrityksen on kohdattava yksin nämä riskit. Ongelma ei oikeuta sopimusta, jonka hyöty on varattu kansallisille yrityksille, eikä sille voida näin ollen myöntää oikeutta poiketa EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdasta, joka on yleiseen järjestykseen liittyvä määräys ⁽⁶⁸⁾.
- (63) Komissio toteaa lopuksi panimoiden välisen sopimuksen 4 artiklasta, että kumotessaan kaikki osapuolten väitteet se on ottanut osapuolten pyynnön mukaisesti huomioon oikeudellisen yhteyden, vaikka sen ei tarvitsisi tehdä niin, kun kyse on "sopimuksesta, joka sisältää ilmeisiä kilpailun rajoituksia, kuten hintojen määräämistä, markkinoiden jakamista tai markkinointipaikkojen valvontaa" ⁽⁶⁹⁾. Komissio panee lisäksi merkille, että luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton johtaja, joka on panimoiden välisen sopimuksen mukaan merkittävässä asemassa selvitetäessä riitatapauksia, on tunnustanut yksiselitteisesti panimoiden välisen sopimuksen oikeudellisen mitättömyyden. Eräissä Bofferdingin ja Diekirchin välisessä sovittelutapaamisessa hän totesi, että "vaikkei panimoiden välisillä määräyksillä ole oikeudellista arvoa, niiden henki hallitsee" ⁽⁷⁰⁾.
- (64) Panimoiden välisen sopimuksen 5 artiklassa määrätään sopimuspuolina olevien panimoiden välisestä kuulemismenettelystä ennen mitään toimituksia uudelle anniskelupaikalle ja vahvistetaan siten 4 artiklan sisältämää kilpailun rajoittamista varmistamalla 4 artiklan tehokas soveltaminen. Uuden asiakkaan tilausta ei voida täyttää ennen kuin sopimuspuolena oleva panimo on varmistanut, ettei asiakkaalla ole sopimusta toisen sopimuspuolena olevan panimon kanssa.
- (65) Tosiasiassa ainoa keino, jolla osapuolet saattoivat varmistaa 4 artiklassa esitetyn kiellon noudattamisen ja tarvittaessa käynnistää 8 ja 9 artiklassa esitetyt sovittelu- ja välimiesmenettelyt, oli, että ne selvittivät keskenään olutsopimuksen olemassaolon ennen tuotteiden toimittamista uuteen anniskelupaikkaan. Panimoiden välisen sopimuksen 5 artiklan keskeinen asema sopimuksen täytäntöönpanossa käy selvästi ilmi 29 päivänä maaliskuuta 1988 pidetyn luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton kokouksen pöytäkirjasta, jossa johtaja painottaa, kuinka tärkeää on noudattaa tätä artiklaa kahden sopimuspuolena olevan panimon välisessä riidassa ⁽⁷¹⁾. Lisäksi Bofferding tarkensi, että "useimmissa tapauksissa noudatettiin ennaltatiedustelun sääntöä" ⁽⁷²⁾.
- (66) Komissio panee myös merkille, että panimoiden välisen sopimuksen 6 ja 7 artiklassa esitetyt korvaukset ja sakot ⁽⁷³⁾ ovat "yksityisiä" seuraamuksia, joiden tarkoituksena on vahvistaa 4 ja 5 artiklassa määrättyjä veloitteita. Seuraamuksissa mennään jälleen kerran siviilioikeudessa määrättyjä keinoja pitemmälle tapauksissa, joissa vähittäismyyjä rikkoo olutsopimusta. Ne todellakin lisätään vahingonkorvauksiin, joita vastaajana oleva osapuoli saattaa joutua maksamaan rikkomiseen osallistumista koskevassa kanteessa. Vaikka seuraamuksia ei ole sovellettu, osapuolet ovat viitanneet niihin useaan otteeseen ⁽⁷⁴⁾.

⁽⁶⁷⁾ Ks. aiemmin mainittu IAZ-tuomio, 25 kappale.

⁽⁶⁸⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-126/97, Eco Swiss China Time v. Benetton International, 1.6.1999 antama tuomio (Kok. 1999, s. I-3055, 39 kappale).

⁽⁶⁹⁾ Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-374/94, European Night Services ym. v. komissio, 15.9.1998 antama tuomio (Kok. 1998, s. II-3141, 136 kappale).

⁽⁷⁰⁾ Ks. 25 kappale.

⁽⁷¹⁾ Ks. 23 kappale.

⁽⁷²⁾ Ks. 20 kappale.

⁽⁷³⁾ Ks. 13 ja 14 kappale.

⁽⁷⁴⁾ Ks. 24 kappaleessa mainitut esimerkit.

3.1.2.2 Luxemburgilaisten ja ulkomaisten panimoiden välisen kilpailun rajoittaminen

- (67) Panimoiden välisen sopimuksen tarkoituksena on rajoittaa kilpailua toisellakin tavalla: sen tarkoituksena on estää ulkomaisilta panimoilta pääsy Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalle. Kun ulkomainen panimo pyrkii käymään kauppaa yhden osapuolen kanssa sopimuksen tehneen anniskelupaikan kanssa, panimoiden välisen sopimuksen liitteenä olevassa toisessa julistuksessa ⁽⁷⁵⁾ määrätään ensinnäkin osapuolten välisestä kuulemismenettelystä, jolla pyritään varaamaan kaupankäynnin etuoikeus "luxemburgilaiselle kollegalle", ja toiseksi — siinä tapauksessa, että kaupankäynti toteutuu — korvausjärjestelystä, jolla kaksi asianomaista osapuolta vaihtavat keskenään vähittäismyyjiä. Tällä osapuolten välisellä sopimuksella on tarkoitus estää ulkomaisia panimoita tekemästä yksinostosopimuksia luxemburgilaisten vähittäismyyjien kanssa.
- (68) Tämän vahvistavat 19 päivänä maaliskuuta 1996 pidetyn sovittelutapaamisen pöytäkirjassa esitetyt luxemburgilaisten oluenpanijoiden liiton johtajan huomiot ⁽⁷⁶⁾. "Tärkeintä on välttää ulkomaisten panimoiden tuleminen markkinoillemme". Vaikka nämä huomiot eivät sido osapuolia, ne on esitetty panimoiden välisen sopimuksen soveltamiseen liittyvässä kokouksessa. Ne on siis syytä ottaa huomioon tulkittaessa tätä sopimusta.
- (69) Tätä panimoiden välisen sopimuksen toista tarkoitusta ei voi erottaa ensimmäisestä, sillä ulkomaisten panimoiden pääsyn rajoittaminen Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alan markkinoille auttaa ylläpitämään sopimuspuolten välisten suhteiden tasapainoa. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, tuonnille avoimilla markkinoilla kansallisen kartellin jäsenet voivat varmistaa kartellin tehokkuuden vain suojautumalla ulkomaiselta kilpailulta ⁽⁷⁷⁾. Tässä tapauksessa suojaavat määräykset voidaan jakaa kahteen ryhmään. Ensinnäkin kuulemismenettely ja kaupankäynnin etuoikeusmenettely haittaavat ulkomaisten panimoiden kaupankäyntiä. Toiseksi näitä menettelyjä vahvistavat 11 artikla ja Battinin ⁽⁷⁸⁾ harjoittamaa ulkomaisen oluen jakelua koskeva ensimmäinen liitteenä oleva julistus, jotka kieltävät osapuolia tekemästä yhteistyötä ulkomaisten panimoiden kanssa ja mahdollistavat niiden sulkemisen panimoiden välisen sopimuksen etujen ulkopuolelle.
- (70) Tämä panimoiden välisen sopimuksen kahden tarkoituksen läheinen yhteys tulee ilmi etenkin kahdessa sopimuksen kohdassa. Ensinnäkin kuulemismenettelyyn ja kaupankäynnin etuoikeusmenettelyyn liittyy osapuolten välinen korvausjärjestely, jolla tasapainotetaan kullekin sopimuksen perusteella kuuluvien anniskelupaikkojen määrää. Toiseksi Battinin ulkomaisten oluiden jakelua koskevan julistuksen tavoitteena on ylläpitää "jakelun nykyistä tasapainoa", mikä viittaa siihen, että osapuolet katsoivat kyseisellä alalla vallinneen tietyn tasapainon, jota oli syytä suojella.
- (71) Mitä taas tulee kaupankäynnin etuoikeusjärjestelmän väitettyä tehottomuutta koskevaan Wiltzin huomautukseen ⁽⁷⁹⁾, komissio muistuttaa ensinnäkin, ettei sopimuksen tehokkuus ole ehtona EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan soveltamiselle. Toiseksi komissio huomauttaa, että vähittäismyyjien vapaudesta riippumatta kuulemismenettely auttoi varoittamaan osapuolia ulkomaisten panimoiden kaupankäyntihankkeista ja puuttumaan niihin. Osapuolet eivät olisi nauttineet tästä edusta tavallisissa kilpailuoloissa.

⁽⁷⁵⁾ Ks. 19 kappale.

⁽⁷⁶⁾ Ks. 25 kappale.

⁽⁷⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 246/86, SC Belasco ym. v. komissio, 11.7.1989 antama tuomio (Kok. 1989, s. 2117, 34 kappale).

⁽⁷⁸⁾ Ks. 18 kappale.

⁽⁷⁹⁾ Ks. 36 kappale.

- (72) Panimoiden välisen sopimuksen muut määräykset vahvistavat tätä toista rajoittamistarkoitusta. Sopimuksen 11 artiklassa tarjotaan mahdollisuus irtisanoa sellaisen sopimuspuolena olevan panimon sopimus, joka tekee yhteistyötä ulkomaisen panimon kanssa. Sen tarkoituksena on estää yhteistyötä, joka lisäisi kilpailevien tuotteiden tuontia. Wiltzin esittämästä huomautuksesta⁽⁸⁰⁾ huolimatta komissio katsoo, että tämä määräys — vaikka se ei ole itsessään rajoittava — saattaa vaikuttaa kielteisesti osapuolten toimintaan. Ulkomaisen panimon kanssa yhteistyötä suunnitteleva osapuoli tietää, että se saattaa tällä toiminnalla menettää panimoiden välisen sopimuksen suomat edut.
- (73) Samalla tavoin Battinin ulkomaisen oluen jakelua koskevassa ensimmäisessä liitteenä olevassa julistuksessa⁽⁸¹⁾ varataan osapuolille oikeus sulkea tämä panimo sopimuksen ulkopuolelle, jos sen ulkomaisen oluen jakelu muuttuu niin, että se "häiritsee nykyistä jakelun tasapainoa". Julistuksesta ilmenee osapuolten aikomus valvoa ulkomaisten oluiden jakelua Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalla.

3.1.3 TUNTUVA KILPAILUN RAJOITTAMINEN

- (74) Bofferding ilmoittaa, ettei komissio ole todistanut kilpailun rajoitusten olevan tuntuvia⁽⁸²⁾. Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa ensinnäkin, että osapuolet ovat rajoittaneet panimoiden välisen sopimuksen soveltamisen Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alaan. Tämä tarkoittaa, että ne katsoivat olevansa alalla riittävän tärkeässä asemassa ja alan kilpailuolosuhteiden olevan riittävän erilaiset kuin muilla aloilla ja naapurimaissa, jotta ne pystyivät varmistamaan panimoiden välisen sopimuksen tehokkuuden.
- (75) Toiseksi, kun otetaan huomioon osapuolten oma tuotanto ja niiden harjoittama ulkomaisen oluen jakelu, ne pitävät hallussaan noin 85:tä prosenttia kyseisen alan oluen myynnistä⁽⁸³⁾. Lisäksi yli puolella Luxemburgin anniskelupaikoista on olutsopimus jonkin osapuolen kanssa⁽⁸⁴⁾. Komissio katsoo näin ollen, että panimoiden välinen sopimus saattoi rajoittaa tuntuvasti kilpailua tällä alalla.
- (76) Merkityksellisten markkinoiden määritelmää koskeneesta Bofferdingin huomiosta⁽⁸⁵⁾ komissio muistuttaa, ettei taloudellisen yhteyden ja merkityksellisten markkinoiden rakenteen huomioiminen ole tarpeellista, kun kyse on sopimuksesta, joka sisältää ilmeisiä kilpailun rajoituksia, kuten markkinoiden jakamista⁽⁸⁶⁾.

3.1.4 TUNTUVA VAIKUTUS JÄSENVALTIOIDEN VÄLISEEN KAUPPAAN

- (77) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yritysten välisen sopimuksen voidaan katsoa vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, jos erilaisten oikeudellisten tai tosiasiallisten seikkojen perusteella on riittävästi aihetta epäillä, että se voi vaikuttaa suoraan tai välillisesti, tosiasiallisesti tai mahdollisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tavalla, joka saattaa haitata valtioiden välisten yhtenäismarkkinoiden tavoitteiden toteutumista⁽⁸⁷⁾.
- (78) Panimoiden välisellä sopimuksella voidaan katsoa olevan tällainen vaikutus Luxemburgin ja muiden jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yksi panimoiden välisen sopimuksen tarkoituksista on juuri rajoittaa muissa jäsenvaltioissa toimivien ulkomaisten panimoiden pääsyä Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalle⁽⁸⁸⁾. Tätä varten sopimus sisältää suojaavan määräyksen, joka varaa kaupankäynnin etuoikeuden sopimuspuolina oleville panimoille⁽⁸⁹⁾, sekä lausekkeen, jolla rajoitetaan ulkomaisten panimoiden kanssa tehtävää yhteistyötä⁽⁹⁰⁾. Tarkoituksena on siis säilyttää ennallaan tilanne, joka vallitsee muista jäsenvaltioista Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalle suuntautuvassa oluen myynnissä, ja näin eristää kansalliset markkinat. Tässä yhteydessä on muistutettava, että kaikki Luxemburgin tärkeimmät panimoyritykset ovat osallistuneet panimoiden väliseen sopimukseen ja että nämä yritykset pitävät hallussaan noin 85:tä prosenttia Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alan oluen myynnistä⁽⁹¹⁾.

⁽⁸⁰⁾ Ks. 37 kappale.

⁽⁸¹⁾ Ks. 18 kappale.

⁽⁸²⁾ Ks. 38 kappale.

⁽⁸³⁾ Ks. 5 kappale.

⁽⁸⁴⁾ Ks. 6 kappale.

⁽⁸⁵⁾ Ks. 38 kappale.

⁽⁸⁶⁾ Ks. mainittu tuomio asiassa *European Night Services*, 136 kappale.

⁽⁸⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 42/84, *Remia ym. v. komissio*, 11.7.1985 antama tuomio (Kok. 1985, s. 2545, 22 kohta).

⁽⁸⁸⁾ Ks. 67—73 kappale.

⁽⁸⁹⁾ Ks. 19 kappale.

⁽⁹⁰⁾ Ks. 16 kappale.

⁽⁹¹⁾ Ks. 5 kappale.

- (79) Todellisten vaikutusten puutetta koskevista Bofferdingin ja Wiltzin huomautuksista⁽⁹²⁾ komissio muistuttaa, ettei EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa vaadita todistamaan, että sopimus on vaikuttanut tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, vaan riittää, että osoitetaan sopimuksen voivan vaikuttaa tällä tavoin⁽⁹³⁾. Komissio ei väitä, että panimoiden välisellä sopimuksella olisi ollut todellisia vaikutuksia jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Se väittää kuitenkin, että kun otetaan huomioon sopimuksen määräykset ja osapuolien asema Luxemburgin hotelli- ja ravintolalalla, panimoiden välinen sopimus on voinut vaikuttaa tuntuvasti tähän kauppaan.
- (80) Kun tarkastellaan Bofferdingin huomautusta, ettei sopimus voinut vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan⁽⁹⁴⁾, komissio muistuttaa ensin, että vaikka sopimus koski vain tuotteiden markkinointia yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa, se voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan⁽⁹⁵⁾. Tässä tapauksessa komissio katsoo, että panimoiden välisessä sopimuksessa ulkomaisiin panimoihin kohdistetut määräykset osoittavat selkeästi kansallisten markkinoiden mahdollisen eristämisen⁽⁹⁶⁾.
- (81) Puhuttaessa sopimuspuolina olevien panimoiden vähittäismyyjien suhteen asettamien rajoitusten mahdollisista vaikutuksista valtioiden väliseen kauppaan on syytä muistuttaa ensinnäkin, ettei EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa vaadita suinkaan, että minkä tahansa yksittäisen sopimuslausekkeen on voitava vaikuttaa valtioiden väliseen kauppaan vaan sopimuksen vaikutuksia on tarkasteltava kokonaisuutena⁽⁹⁷⁾. Toiseksi on mahdotonta erottaa toisistaan niitä panimoiden välisen sopimuksen rajoituksia, joilla pyritään ylläpitämään osapuolien asiakaskunta, niistä, joilla pyritään haittaamaan ulkomaisten panimoiden pääsyä markkinoille. Kuten aiemmin on todettu⁽⁹⁸⁾, nämä kaksi rajoitustyyppiä ovat riippuvaisia toisistaan. Kun otetaan huomioon, että sopimuspuolina olevien panimoiden vähittäismyyjien suhteen asettamien rajoitusten tarkoituksena on osapuolien asiakaskunnan ylläpitäminen, rajoitukset tarjoavat osapuolille edun, jota ulkomaiset panimot eivät saa. Tämä kansallisten panimoiden eduksi tapahtuva syrjintä on omiaan vaikuttamaan muista jäsenvaltioista tälle alalle suuntautuvaan kauppaan.

3.1.5 DE MINIMIS -TIEDONANTO

- (82) Komissio katsoo, toisin kuin osapuolet⁽⁹⁹⁾, ettei niihin voida soveltaa *de minimis* -tiedonantoa kahdesta syytä. Ensinnäkin panimoiden välistä sopimusta ei voida pitää pk-yritysten välisenä sopimuksena, sillä Diekirch ja Mousel eivät täytä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 3 päivänä huhtikuuta 1996 annetussa komission suosituksessa⁽¹⁰⁰⁾ esitettyjä ehtoja. Jotta yritys täyttäisi tämän määritelmän, 25 prosenttia tai enemmän sen pääomasta ei saa olla sellaisen yrityksen omistuksessa, joka ei täytä pk-yrityksen määritelmää. Interbrew-yhtymä on kuitenkin omistanut ainakin [...] prosenttia Diekirchin pääomasta tammikuusta 1986 lähtien, eli kolme ensimmäistä kuukautta lukuun ottamatta koko panimoiden välisen sopimuksen voimassaolon ajan. Interbrew on myös omistanut syyskuusta 1999 lähtien vähintään [...] prosenttia Mouselin pääomasta. Kun pk-yritykset tekevät kilpailua rajoittavan sopimuksen suurempien yritysten kanssa, sopimukseen ei voida soveltaa *de minimis* -tiedonannon 19 kohdassa mainittua poikkeusta.
- (83) *De minimis* -tiedonannon 9 kohdassa esitetyistä raja-arvoista on syytä muistuttaa, että tiedonannon 11 kohdan mukaan EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohtaa voidaan soveltaa näiden raja-arvojen alapuolella, kun kyse on horisontaalisesta sopimuksesta. Tällaisessa tapauksessa komissio varaa oikeuden puuttua asiaan etenkin, jos sopimus haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Yksi panimoiden välisen sopimuksen tarkoituksista on kuitenkin — kuten aiemmin on osoitettu — eristää Luxemburgin markkinat, mikä on yhtenäismarkkinoiden periaatteiden vastaista.

⁽⁹²⁾ Ks. 42 kappale.

⁽⁹³⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 19/77, Miller International Schallplatten GmbH v. komissio, 1.2.1978 antama tuomio (Kok. 1978, s. 131, 15 kohta), ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen yhdistetyissä asioissa T-202, 204, 207/98, Tate & Lyle ym. v. komissio, antama tuomio (ei vielä julkaistu, 84 kohta).

⁽⁹⁴⁾ Ks. 43 kappale.

⁽⁹⁵⁾ Ks. mainittu tuomio asiassa Belasco.

⁽⁹⁶⁾ Ks. 78 kappale.

⁽⁹⁷⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 193/83, Windsurfing International v. komissio, 25.2.1986 antama tuomio (Kok. 1986, s. 611, 96 kohta).

⁽⁹⁸⁾ Ks. 69 ja 70 kappale.

⁽⁹⁹⁾ Ks. 39 kappale.

⁽¹⁰⁰⁾ EYVL L 107, 30.4.1996, s. 4.

- (84) Rajoittamatta johdanto-osan 82 kappaleessa esitettyjä huomioita, komissiolla on lisäksi oikeus puuttua sellaisiin pk-yritysten välisiin sopimuksiin, jotka "vaikuttavat merkityksellisten markkinoiden olennaiseen osaan" ⁽¹⁰¹⁾. Panimoiden välisessä sopimuksessa esitetyt rajoitukset (asiakaskunnan jako ja kotimaanmarkkinoiden eristäminen) ovat luonteeltaan merkittäviä. Panimoiden välinen sopimus koskee kyseistä alaa koko Luxemburgin alueella, eli se muodostaa merkittävän osan markkinoista näiden markkinoiden maantieteellisistä rajoista riippumatta. Komissio katsoo näin ollen, että sillä on oikeus puuttua panimoiden väliseen sopimukseen.
- (85) Johtopäätöksenä voidaan todeta, että panimoiden välisen sopimuksen tarkoituksena on rajoittaa kilpailua Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alan olutmarkkinoilla, ja se on omiaan vaikuttamaan tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näin ollen sitä koskee EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdassa esitetty kieltö.

3.2 RIKKOMISEN KESTO

- (86) Panimoiden välinen sopimus tehtiin 8 päivänä lokakuuta 1985. Sopimuksen 12 artiklan mukaan se on voimassa toistaiseksi, ja osapuolet voivat irtisanoutua siitä vain antamalla 12 kuukautta aikaisemmin ennakkoilmoituksen ⁽¹⁰²⁾. Komission lähetettyä lokakuussa 2000 kyseistä asiaa koskevan väitetiedoksiannon kaikki osapuolet Battinia lukuun ottamatta ilmoittivat komissiolle, että ne olivat lähettäneet muille osapuolille kirjeen, jossa ne irtisanoutuivat virallisesti panimoiden välisestä sopimuksesta. Panimoiden välinen sopimus pysyi siis virallisesti voimassa lokakuuhun 2000 saakka. Interbrew ilmoitti kuitenkin komissiolle 16 päivänä helmikuuta 2000, että se oli antanut tytäryhtiölleen Mouselille ja Diekirchille ohjeen lopettaa sopimuksen täytäntöönpano. Komissio toteaa näin ollen kaikkien osapuolien eduksi, että rikkominen loppui tuona päivänä. Se kesti siis yli 14 vuotta.

3.3 YRITYKSET, JOILLE TÄMÄ PÄÄTÖS OSOITETAAN

- (87) Tämä päätös osoitetaan rikkomiseen suoraan osallistuneille yrityksille eli panimoiden välisen sopimuksen osapuolille. Diekirchin ja Mouselin sulautumisen ⁽¹⁰³⁾ sekä Mouselin toiminimen muuttamisen johdosta päätös osoitetaan Brasserie de Luxembourg Mousel-Diekirch -panimolle siltä osin, kuin se kohdistuu Diekirchiin ja Mouseliin.

3.4 ASETUKSEN N:O 17 15 ARTIKLAN 2 KOHDAN SOVELTAMINEN

- (88) Asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohdan nojalla komissio voi määrätä sakkoja artiklassa esitetyissä rajoissa, kun yritykset tahallaan tai tuottamuksesta rikkovat EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohtaa.

3.4.1 SAKON MÄÄRÄÄMINEN

- (89) Yhteisön kilpailusääntöjen rikkomisen katsotaan tapahtuneen tahallisesti, jos asianomaiset ovat tietoisia, että kyseisen teon tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun rajoittaminen. Sillä ei ole suurta merkitystä, ovatko ne lisäksi tienneet rikkovansa perustamissopimuksen määräystä ⁽¹⁰⁴⁾. Komissio katsoo, etteivät osapuolet voineet olla tietämättä panimoiden välisessä sopimuksessa ulkomaisiin panimoihin kohdistettujen määräysten rajoittamistarkoituksesta. Osapuolet eivät ole myöskään esittäneet mitään oikeutusta näille määräyksille. Sen sijaan olutsopimusten vastavuoroisesta noudattamisesta seuranneet sopimuspuolina olevien panimoiden väliset rajoitukset ovat sopimuksen teosta maaliskuuhun 1996 saakka voineet johtua hintojen tai määrien määrittelemättömyyttä koskeneen luxemburgilaisen oikeuskäytännön aiheuttamasta oikeusvarmuuden puutteesta ⁽¹⁰⁵⁾. Peruste on kuitenkin poistunut maaliskuussa 1996, jolloin oikeuskäytäntöä muutettiin.

⁽¹⁰¹⁾ *De minimis* -tiedonannon 20 kohta.

⁽¹⁰²⁾ Ks. 17 kappale.

⁽¹⁰³⁾ Ks. 4 kappale.

⁽¹⁰⁴⁾ Ks. Miller-tapauksessa annetun tuomion 18 kappale ja Tate & Lyle -tapauksessa annetun tuomion 127 kappale.

⁽¹⁰⁵⁾ Ks. 30 kappale.

- (90) Komissio katsoo siis, että osapuolten rikkominen on ollut tahallista, vaikka luxemburgilainen oikeuskäytäntö on saattanut lieventää joidenkin lausekkeiden rikkovaa luonnetta tietynä ajanjaksona.

3.4.2 SAKON SUURUUS

- (91) Sakon suuruuden määrittelemisessä komission on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat tekijät, muun muassa rikkomisen vakavuus ja kesto.

3.4.2.1 Rikkomisen vakavuus

- (92) Rikkomisen vakavuuden määrittelemisessä komissio ottaa huomioon sen luonteen, sen konkreettiset vaikutukset markkinoille silloin, kun ne voidaan mitata, ja merkityksellisten maantieteellisten markkinoiden laajuuden. Tässä tapauksessa rikkomisen tavoitteena oli asiakaskuntien ja siten tärkeimpien Luxemburgissa toimivien panimoyritysten markkinaosuuksien ylläpitäminen sekä rajoittaa ulkomaisten panimoiden pääsyä Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalle. Kyseessä on siis yksi vakavimmista perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan rikkomisista. Rikkomisen laajuus rajoittuu kuitenkin hotelli- ja ravintola-alaan ja anniskelupaikkoihin, jotka ovat tehneet yksinostosopimuksen osapuolten kanssa⁽¹⁰⁶⁾. Komission hallussa olevien todisteiden perusteella ei kuitenkaan voida osoittaa, että ulkomaisiin panimoihin kohdistunutta rajoitusta olisi pantu täytäntöön. Lopuksi todettakoon, ettei panimoiden välistä sopimusta ole sovellettu kuin Luxemburgissa. Tämän jäsenvaltion alue on suhteellisen pieni, ja sen markkinat ovat oluen kokonaiskulutuksen kannalta yhteisön pienimmät.

- (93) Komissio pitää näin ollen rikkomista vakavana.

- (94) On myös syytä ottaa huomioon yritysten todellinen taloudellinen kyky tuottaa merkittävää haittaa muille toimijoille, etenkin kuluttajille, samalla kun sakko on määrättävä riittävän suureksi, jotta se vaikuttaa tehokkaasti.

- (95) Silloin kun asianomaisten yritysten kokojen välillä on huomattavaa eroa, sakon suuruus on painotettava siten, että otetaan huomioon kunkin yrityksen rikkomisen vaikutus kilpailuun. Wiltzin ja Battinin myynnit Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalla ovat yli kymmenen kertaa pienemmät kuin Bofferdingin myynti, joka on puolestaan vain 60 prosenttia Brasserie de Luxembourg myynnistä tällä alalla⁽¹⁰⁷⁾. Asianomaiset yritykset on siis jaettava kolmeen ryhmään sen mukaan, mikä on niiden merkitys kyseisellä alalla, ja rikkomisen vakavuuden perusteella kullekin ryhmälle on määrättävä seuraavat sakot:

a) Ensimmäinen ryhmä:

Brasserie de Luxembourg: 500 000 euroa

b) Toinen ryhmä:

Bofferding: 250 000 euroa

c) Kolmas ryhmä:

Wiltz: 15 000 euroa

Battin: 15 000 euroa

- (96) Komissio toteaa, että Brasserie de Luxembourg kuuluu Interbrew-yhtymään, joka on yksi maailman suurimmista panimoalan konserneista. Jotta varmistetaan, että sakon pelotevaikutus on riittävä, ja otetaan huomioon se, että suurilla yrityksillä on oikeudellista ja taloudellista asiantuntemusta ja resursseja, joiden avulla ne voivat arvioida toimintansa sääntöjenvastaisuutta ja siitä johtuvia kilpailuoikeudellisia seuraamuksia, komissio katsoo, että johdanto-osan 95 kappaleessa vahvistettua sakon määrää on syytä korottaa 3 prosenttia. Brasserie de Luxembourgille rikkomisen vakavuuden perusteella määrättävä sakko on siis 1 500 000 euroa.

⁽¹⁰⁶⁾ Ks. 6 kappale.

⁽¹⁰⁷⁾ Ks. 3 kappale.

3.4.2.2 *Rikkomisen kesto*

(97) Rikkomisen kesti yli 14 vuotta ⁽¹⁰⁸⁾. Se jatkui siis pitkään. Komissio katsoo, että tämä oikeuttaa perusmäärän korottamisen 100 prosentilla.

(98) Rikkomisen vakavuuden ja keston perusteella laskettu sakon perusmäärä on siis:

Brasserie de Luxembourg:	3 000 000 euroa
Bofferding:	500 000 euroa
Wiltz:	30 000 euroa
Battin:	30 000 euroa

3.4.2.3 *Raskauttavat ja lieventävät seikat*

(99) Komissio katsoo, ettei tässä asiassa ole raskauttavia seikkoja.

(100) Lieventävistä seikoista voidaan todeta, että luxemburgilainen oikeuskäytäntö, joka asetti kyseenalaiseksi joidenkin olutsopimusten pätevyyden, on saattanut sopimuksen teon ja maaliskuun 1996 (jolloin oikeuskäytäntöä muutettiin) välisenä aikana lieventää olutsopimusten vastavuoroiseen noudattamiseen liittyviä rajoituksia koskeneen rikkomisen vakavuutta. Yrityksille määrättyä sakkoa on siis syytä alentaa 20 prosenttia.

(101) Edellä 91—100 kappaleessa esitetyt tekijät huomioon ottaen sakkojen suuruudeksi määrätään:

Brasserie de Luxembourg:	2 400 000 euroa
Bofferding:	400 000 euroa
Wiltz:	24 000 euroa
Battin:	24 000 euroa

3.4.3 SAKKOJEN MÄÄRÄÄMÄTTÄ JÄTTÄMISESTÄ TAI LIEVENTÄMISESTÄ ANNETTU KOMISSIION TIEDONANTO

(102) Brasserie de Luxembourg (entiset Mousel ja Diekirch) sekä sen emoyhtiö Interbrew ovat vedonneet sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä annettuun komission tiedonantoon, ja ne vakuuttavat täyttävänsä ehdot, joiden mukaan niiden sakkoja voidaan alentaa 75 prosenttia tai ne voidaan jopa jättää kokonaan määräämättä kyseisen tiedonannon B jakson nojalla.

(103) Ensinnäkin Interbrew ilmoitti komissiolle panimoiden välisen sopimuksen olemassaolosta jo ennen kuin komissio tarkisti asian ja ennen kuin komissiolla oli muita tietoja tästä sopimuksesta ⁽¹⁰⁹⁾.

(104) Toiseksi, kun Interbrew lähetti komissiolle sopimustekstin, se oli ensimmäinen yritys, joka toimitti todistusaineistoa sopimuksen olemassaolosta.

(105) Kolmanneksi Diekirch ja Mousel lopettivat osallistumisen laittomaan toimintaan ennen kuin komissio sai asiasta tiedon. Samalla kun Interbrew ilmoitti komissiolle panimoiden välisen sopimuksen olemassaolosta, se vahvisti ryhtyneensä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta sen tytäryhtiöt lopettaisivat sen täytäntöönpanon.

(106) Neljänneksi Interbrew toimitti komissiolle kaikki sen tytäryhtiöiden, Mouselin ja Diekirchin, hallussa olleet panimoiden väliseen sopimukseen liittyneet todisteet, mikä oli enemmän kuin tiedot, joita komission tietopyynnöissä pyydettiin. Lisäksi se on tehnyt tutkinnassa koko ajan täydellistä yhteistyötä, eikä se ole kiistänyt niiden seikkojen todenperäisyyttä, josta osapuolina olevia yrityksiä syytettiin väitetiedoksiannossa.

(107) Ei ole myöskään mitään merkkejä siitä, että Interbrew tai sen tytäryhtiöt olisivat pakottaneet jonkin yrityksen osallistumaan sopimukseen tai että ne olisivat toimineet alkuunpanijoina tai olleet merkittävissä asemassa laittomassa toiminnassa.

⁽¹⁰⁸⁾ Ks. 86 kappale.

⁽¹⁰⁹⁾ Ks. 2 kappale.

- (108) Komissio katsoo näin ollen, että Brasserie de Luxembourg täyttää sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä annetun komission tiedonannon B jaksossa esitetyt ehdot, eikä yritykselle ole syytä määrätä sakkoja.

3.4.4 SAKKOJEN LOPULLINEN MÄÄRÄ

- (109) Edellä esitetyn perusteella asetuksen N:o 17/15 artiklan 2 kohdan nojalla määrätään seuraavat sakot:

Bofferding:	400 000 euroa
Wiltz:	24 000 euroa
Battin:	24 000 euroa

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Brasserie de Diekirch, Brasseries Réunies de Luxembourg Mousel et Clausen, Brasserie Nationale-Bofferding, Brasserie de Wiltz ja Brasserie Battin ovat rikkoneet perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohtaa tekemällä sopimuksen, jonka tarkoituksena oli ylläpitää kunkin asiakaskunta Luxemburgin hotelli- ja ravintola-alalla ja haitata ulkomaisten panimoiden pääsyä tälle alalle.

Rikkominen kesti lokakuusta 1985 helmikuuhun 2000.

2 artikla

Määrätään seuraavat sakot:

Brasserie Nationale-Bofferding	400 000 euroa
Brasserie de Wiltz	24 000 euroa
Brasserie Battin	24 000 euroa

3 artikla

Sakot on maksettava kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta seuraavalle pankkitilille:

tilinumero 642-0029000-95

Commission européenne — Europese Commissie

Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA)

IBAN Code: BE76 6420 0290 0095

SWIFT Code: BBVABEBB

Avenue des Arts — Kunstlaan 43

B-1040 Bruxelles/Brussel

Kolmen kuukauden määräajan jälkeen aletaan periä korkoa, jota Euroopan keskuspankki sovelsi perusrahoitusoperaatioihinsa sen kuukauden ensimmäisenä työpäivänä, jona tämä päätös on tehty. Korkoon lisätään 3,5 prosenttiyksikköä.

4 artikla

Tämä päätös osoitetaan seuraaville yrityksille:

1. Brasserie de Luxembourg Mousel-Diekirch SA, 2, rue de la Tour Jacob, L-1831 Luxembourg, Grand-Duché de Luxembourg
2. SA Brasserie Nationale-Bofferding, 2, boulevard J. F. Kennedy, L-4901 Bascharage, Grand-Duché de Luxembourg
3. Brasserie de Wiltz, 14, rue Joseph Simon, L-9550 Wiltz, Grand-Duché de Luxembourg
4. Brasserie Battin, 22, boulevard J. F. Kennedy, 4170 Esch/Alzette, Grand-Duché de Luxembourg.

Päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan EY:n perustamissopimuksen 256 artiklaa.

Tehty Brysselissä 5 päivänä joulukuuta 2001.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen
